ABC
NOWINY CODZIENNE

Nr. 42 A Rok XIV

WARSZAWA
SOBOTA
11 lutego
1939 R.
Cena 10 Gr.
w

„KOMUNIZM JEST ZŁY W SAMEJ ISTOCIE SWOJEJ I W ŻADNEJ DZIEDZINIE NIE MOŻE Z NIM WSPÓŁPRACOWAĆ TEN, KTO PRAGNIE CHRZEŚCIJAŃSKĄ OCALIĆ CYWILIZACJĘ".

Encyklika o bezbożnym komunizmie
Pius XI

Świat katolicki w żałobie
Zmarł Papież Pius XI
Wybór nowego Papieża za dwa tygodnie

RZYM, 10.2. OJCIEC ŚWIĘTY, PIUS XI, ZMARŁ W PIĄTEK, DNIA 10 LUTEGO 1939 R. O GODZINIE 5.30 RANO.

OSTATNIE CHWILE

Pierwszy atak duszności nastąpił jak wiadomo. we czwartek w godzinach popołudniowych. Przywołany do łoża Ojca Świętego lekarz zastosował pewne zabiegi, które przyniosły cierpiącemu ulgę. Następnie jednak przyszedł drugi atak, trwający około dwóch godzin, który do tego stopnia zaniepokoił otoczenie Ojca Świętego, że wezwano gubernatora Miasta Watykańskiego, szambelana Mgr. Pomanisa oraz siostrzeńca Ojca Świętego Franciszka Ratti i najbliższych współpracowników Papieża. Po tym ataku nastąpiło pewne polepszenie, po czym wieczorem Papież zapadł w sen.

Noc przeszła względnie spokojnie, **lecz o godzinie 5.30 Ojciec Święty Pius XI zakończył życie.**

W chwili zgonu Ojca Świętego, żaden z kardynałów nie znajdował się w pałacu. Ostatniego Namaszczenia udzielił Ojcu Świętemu Mgr de Romanis. **Agonia trwała krótko i przeszła bez cierpień.**

ry na mocy obowiązujących konstytucyj przejmuje zastępczo kierownictwo sprawami Stolicy Apostolskiej aż do obioru nowego Papieża. Kardynał Pacelli jest jednocześnie kamerlengiem Conclave i w tym charakterze kierować będzie wszelkimi zarządzeniami porządkowymi przed zwołaniem Conclave oraz podczas obrad Conclave.

Poza kardynałem Pacellim zachowują swe urzędy kardynałowie: **Lorenzo Lauri, b. nuncjusz apostolski w Warszawie, jako wielki penitencjariusz oraz Marchetti Selvagiani, jako kardynał wikariusz Rzymu.**

TERMIN 15-DNIOWY

Conclave było dotychczas zwoływane w 10 dni od chwili zgonu papieża, **jednakże zmarły obecnie Papież Pius XI przedłużył ten** termin do dni 15, aby dać możność kardynałom zamieszkałym w innych częściach świata przybycia do Rzymu, gdyż zdarzały się wypadki, że nie wszyscy kardynałowie mogli przyjechać do Rzymu na dzień otwarcia Conclave.

DAWNE PRAWO VETA

Do czasu Piusa XI niektórzy monarchowie katoliccy, jak cesarz austriacki i król hiszpański posiadali prawo veta przeciwko obiorowi na Papieża danego kandydata. W r. 1903 skorzystał z tego prawa cesarz Franciszek Józef za pośrednictwem ówczesnego biskupa krakowskiego kardynała Puzyny, który zaprotestował przeciwko wyborowi kardynała Rampolli, uważanego za przeciwnika Austrii. Papież Pius X zniósł veto czyli ekskluzywę osób cywilnych konstytucją „Commisum Nobis".

KTO BIERZE UDZIAŁ W CONCLAVE?

Należy nadmienić, że w obradach Conclave mogą brać udział ci członkowie Świętego kolegium, którzy nie otrzymali jeszcze kapeluszy kardynalskich, lecz których nazwiska zostały ogłoszone na Konsystorzu Papieskim.

Podczas obrad Conclave obowiązuje klauzura **a każdy uczestnik Conclave składa przysięgę o dochowaniu tajemnicy.** Kardynałowie biorący udział w Conclave mają prawo ażeby wraz z nimi przebywali: kapelan i jeden świecki, lub też dwóch duchownych, czy też dwóch świeckich. Obrady rozpoczynają się od mszy św. do Ducha Świętego.

SPOSOBY OBIORU PAPIEŻA

Istnieją trzy sposoby obioru Papieża:

1) **per inspirationen, czyli z natchnienia Ducha Św. Wszyscy** kardynałowie wyrażają głośno swą zgodę na nazwisko kandydata nie odbywając głosowania.

2) **per compromissum — członkowie Conclave obierają kilku spośród siebie tak zwanych „Cardinales Compromittentes", którzy** wybierają Papieża i

3) **per scrutinium, czyli w drodze głosowania.** Dla ważności **wyboru potrzeba dwie trzecie głosów.**

Obrady Conclave trwają zazwyczaj kilka dni. Po śmierci Benedykta XV Conclave zostało zwołane w dniu 2 lutego a **zmarły** obecnie Pius XI został obrany w siódmym głosowaniu w dniu 6 lutego 1922 r.

(D. C. NA STR. 2-EJ)

Przepisy „sedis-vacantiae"

Ze zgonem Ojca Świętego automatycznie wchodzą w życie przepisy kościelne, dotyczące władzy w okresie „sedis - vacantiae" oraz sposobu obioru nowej głowy Kościoła katolickiego. Przepisy te zostały skodyfikowane konstytucją Papieża Piusa X p. t.: „Vacanta Sede Apostolica" z dnia 25 grudnia 1904 r.

KOLEGIUM KARDYNALSKIE

Przepisy te postanawiają, że w okresie „sedis - vacantiae" wszelka władza **należy do Kolegium Kardynalskiego**, które jednak nie ma prawa łaski, ani wyrokowania w sprawach zastrzeżonych Ojcu Św., nie może rozporządzać prawami Stolicy Apostolskiej, ani zmieniać czy nowelizować ustaw i konstytucyj, wydanych przez Papieża. Władza Kolegium Kardynalskiego wtedy ogranicza się do **administrowania sprawami Stolicy Apostolskiej i wyboru nowego Papieża** oraz interpretacji w razach wątpliwych przepisów odnoszących się do okresu „sedis - vacantiae".

PEŁNOMOCNICTWA KARDYNAŁA CAMERLENGO

W imieniu Kolegium Kardynalskiego sprawami bieżącymi Stolicy Apostolskiej kieruje kardynał Camerlengo Świętego Kościoła Rzymskiego. (Camerarius SRE). Wszystkie urzędy tracą swą moc z wyjątkiem pełnomocnictw kardynała wielkiego penitencjariusza oraz kardynała wikariusza Rzymu którzy zachowują swą jurysdykcję. Jednocześnie trwają w swej mocy pełnomocnictwa legatów, nuncjuszów apostolskich, akredytowanych przy rządach państw obcych i delegatów apostolskich.

ZŁAMANIE PIERŚCIENIA RYBAKA

Natychmiast po śmierci Papieża zbiera się **Kolegium Kardynalskie, celem ustalenia terminu oraz ceremoniału uroczystości pogrzebowych, wysłania listów do monarchów i szefów państw z zawiadomieniem o zgonie Papieża, wydania instrukcji nuncjuszom i t. d.**

Jednocześnie zostaną złamane pierścień Rybaka i pieczęć Urzędu Kanclerskiego.

Podczas wakansu Stolicy Apostolskiej funkcje kardynała sekretarza stanu pełni prałat sekretarz Świętego Kolegium.

Przepis ten nie ma znaczenia praktycznego w danym wypadku, ponieważ kardynałem camerlengiem jest obecnie kardynał sekretarz stanu, Eugeniusz Pacelli, któ

Uroczyste posiedzenie Sejmu
Przemówienie marsz. Makowskiego
Dyskusja budżetowa rozpoczyna się w poniedziałek

W piątek przed południem jako w 20-letnią rocznicę otwarcia pierwszego Sejmu ustawodawczego w Odrodzonej Polsce, odbyło się uroczyste posiedzenie Sejmu. Gmach przy ul. Wiejskiej wyglądał odświętnie. Salę obrad ozdobiono flagami o barwach narodowych. Korpus dyplomatyczny zjawił się w komplecie. Parę minut po 11-ej przybył Rząd z wyjątkiem prem. Składkowskiego, który towarzyszył Panu Prezydentowi. Po 11-ej przyjechał Marsz. Śmigły - Rydz, a w krótce potem Pan Prezydent R. P. witany przez marszałków Sejmu i Senatu p. wiceprem. Kwiatkowskiego, wicemarszałków itd.

Po otwarciu posiedzenia przez p. Marsz. Sejmu w loży ukazał się Pan Prezydent Rzeczypospolitej oraz p. Marsz. Śmigły - Rydz, na których część posłowie wznieśli okrzyki. Pan marsz. Makowski wygłosił krótkie przemówienie po witalne, poczym zawiadomił Izbę, o śmierci Ojca Świętego Piusa XI podkreślając więzy jakie łączyły Ojca świętego z Polską.

Przemówienia tego cała sala wysłuchała stojąc, poczym p. marszałek zabrał głos po raz drugi i rozpoczął następującymi słowami:

Wysoka Izbo. Dwadzieścia lat temu Naczelnik Państwa otworzył zwołany przez siebie Sejm odrodzonego Państwa Polskiego, nawiązując tym aktem zerwane przed półtora wiekiem bezmała, ogniwa łańcucha dziejów Rzeczypospolitej.

Następnie p. Marsz. Makowski omówił obszernie dzieje ostatnich lat 20-tu stwierdzając, że w tym okresie życie Polski rozwija się coraz szerzej i coraz pełniej.

Z kolei **pos. Deryng** referował rządowy projekt ustawy o uporządkowaniu stanu prawnego na ziemiach odzyskanych. Ustawę przyjęto jednomyślnie i bez dyskusji, po czym p. marszałek zarządził półgodzinną przerwę, w czasie której Pan Prezydent Rzeczypospolitej i Marsz. Śmigły - Rydz opuścili gmach sejmowy.

Po wznowieniu posiedzenia uchwalono bez dyskusji kilka ustaw, a mianowicie o ochotniczych lotach ćwiczebnych, ustawę o pożyczkach premiowych, które reguluje na całym obszarze Państwo, prawo emitowania pożyczek premiowych i obroty nimi. ustawę o budowę kolei Herby Nowe-Gdynia i Siemkowice-Częstochowa.

W zakończeniu posiedzenia p. marszałek zawiadomił, że dyskusja budżetowa na plenum Sejmu rozpocznie się w poniedziałek 13 bm. rozprawą ogólną. a zakończy się 27 lutego.

Zachmurzenie
Opady

Przewidywany przebieg pogody w dniu 11 b. m.:

Pogoda o zachmurzeniu zmiennym z niewielkimi opadami, zwłaszcza na południu kraju. Nieco chłodniej, umiarkowane wiatry północno - zachodnie.

Istotnie trwałe fundamenty

Ostatnie zmiany w polskiej polityce pieniężnej podkreśliły ogromną *rolę zaufania, jako czynnika życia gospodarczego.* Słowa o *„emisji fiducjarnej"* mówią przecież właśnie o oparciu złotego o zaufanie społeczeństwa.

To znaczenie zaufania uzewnętrzniają zresztą nie tylko ostatnie wypadki w naszej gospodarce, ale również bieg i *układ stosunków politycznych zarówno wewnętrznych, jak i zagranicznych.*

Prasa ozonowa zaatakowała obecnie opozycję za „defetyzm", szerzenie niepokoju wobec ważnych wydarzeń międzynarodowych, brak wytrzymałości nerwowej, a wreszcie nieufność wobec własnego rządu. Istotnie wypadki międzynarodowe wymagają dziś *dużego opanowania, wiary we własne siły i zaufania wobec kierowników polityki państwa.* Mieliśmy niewątpliwie przykłady, że ludzie „małego ducha", lub działający z inspiracji obcych wpływów, wywoływali *nastroje alarmistyczne.* Rażącym dowodem braku *jakiejkolwiek wiary we własne siły, a natomiast* wyolbrzymienia sił wrogich, jest dążenie do tworzenia polsko - ukraińskiej federacji. Jednak naogół społeczeństwo wykazało *wiele entuzjazmu i spokoju* — a stosunek do obecnej linii polityczne państwa, nie jest wynikiem jakiegoś *defektu psychicznego polskiego społeczeństwa.*

Ludzie odpowiedzialni za kierunek polityki — trzeba to przyznać — *nie mieli przez długi czas zaufania do sił społeczeństwa polskiego.* Wszystkie niemal zagadnienia rozwiązywane były *poza społeczeństwem polskim,* nie zwróciono się do społeczeństwa o *współpracę,* poza jedynym może wypadkiem, gdy rozpisywano pożyczki wewnętrzne.

Stąd też powstało stanowisko, że *polityka zagraniczna jest „tabu", którego nie wolno krytykować, o którym nawet nie wolno wiedzieć.* Pomiędzy ludzi, którzy decydowali, a społeczeństwo, coraz wyraźniej wkradała się obcość. W tych warunkach trudno było obarczać społeczeństwo *odpowiedzialnością za brak zaufania* do nieznanych decyzji, wypływających z nieznanych przesłanek.

Obecnie już od dłuższego czasu mówi się *bardzo dużo o zaufaniu.* Wszyscy stwierdzają, że konieczne *jest zjednoczenie, a podstawowym warunkiem zjednoczenia, jest zaufanie.* Ale na *stwierdzeniu się kończy.*

Zmiany statutowe w „Banku Polskim" wskazują, że *zdecydowano nie tylko odwoływać się w enuncjacjach i artykułach do społeczeństwa, ale rzeczywiście oprzeć się na zaufaniu.*

Krok ten wymaga jednak zdania sobie sprawy z tego, że *niemożliwe jest zdobycie pełnego zaufania tylko na jednym odcinku życia podczas, gdy na innych nieufność nie została przełamana.*

Dziś, jak już zaznaczyliśmy, *zarówno sytuacja polityczna, jak i gospodarcza, wymaga odbudowy zaufania.* Dokonają tego tylko fakty, a nie słowa. Muszą one być zgodne z tym, czego chce społeczeństwo polskie — *a więc z jednej strony dążyć do usunięcia żydów i ich wpływów, z drugiej strony do takiej przebudowy naszego życia gospodarczego, aby zwalczyć wpływy przemożne obcego kapitału.* Nie wyczerpuje to zasięgu zagadnień, których rozwiązanie zgodne z potrzebami narodu polskiego, stworzy warunki odbudowy zaufania. Wskazuje to jednak drogę, jaką iść należy, tylko bowiem fakty naprawdę zmieniające dzisiejszą rzeczywistość w sensie narodowym, mogą przełamać lody nieufności i stworzyć naprawdę trwałe fundamenty zaufania również w dziedzinie gospodarczej.

J. W.

LUTY

11

SOBOTA

SŁOŃCE	
Wschód	Zachód
7— 2	16—40
KSIĘŻYC	
Wschód	Zachód
0—58	10— 3
Dł. dnia	Przybyło
9—38	1—54

Dziś św. Eulalii P.
Jutro św. Katarzyny P.

TEATRY

TEATR WIELKI: Dziś „Dziewczę z Holandii" operetka Kalmana. Jutro „Madame Butterfly" opera Pucciniego — pod dyr. A. Dołżyckiego. Występ gościnny H. Lipowskiej.

TEATR NARODOWY: 8 w. pkt. komedia Bałuckiego „Grybe ryby". W niedzielę o 4-ej ostatni raz „Szaleństwo" z Eichlerówną.

TEATR NOWY: O 8-ej Norwida „Miłość czysta u kąpieli morskich", Rittnera „Odwiedziny o zmroku" oraz Czechowicza „Czasu jutrzennego". W niedzielę o 4-ej „Żywy ładunek".

TEATR POLSKI: Dziś o 8 premiera komedii L. M. Morstina „Obrona Ksantypy". W niedzielę o 3.30 „Maskarada".

TEATR MAŁY: „Temperamenty" Cwojdzińskiego. W niedzielę o 4-ej „Temperamenty".

TEATR LETNI: O godzinie 8-ej wiecz. pkt. głośna komedia Sardou „Madame Sans Gene" w reż. Niewiarowicza z Eichlerówną w popisowej roli tyt. W niedzielę o 4 pp. „W roli głównej Barbara Bow".

TEATR ATENEUM: Codziennie sztuka Szaniawskiego „Dziewczyna z lasu" z udziałem Boneckiej, Jaracza i Maszyńskiego. W niedzielę o 4-ej po cenach zniżonych „Świętoszek" Moliera z Jaraczem.

TEATR MALICKIEJ (Marszałkowska): „Pani Bovary" z Malicką.

TEATR MALICKIEJ (Karowa): „Poprostu człowiek" z Piaskowską i Sawanem.

TEATR MAŁE QUI PRO QUO: Dziś rewia satyryczno - polityczna p. t. „Pod parasolem", w której po odniesionych triumfach zagranicą wystąpi Chór Dana.

TEATR KAMERALNY: Codziennie o godz. 8 m. 15 „Dom wariatów".

INSTYTUT REDUTY (Kopernika 36-40): O godz. 8.10 „Uciekła mi przepióreczka" pod kier. i z udziałem Osterwy.

ROSYJSKIE STUDIO DRAM.: „Most" Surguczowa!

TEATR DLA DZIECI T. ORTYMA w Teatrze Wielkim: W niedzielę o g. 12-ej i 4-ej pp. trzy cudne bajki „Jaś i Małgosia", „Trzy Świnki i czerwony Kapturek" oraz „Figliki Kajtusia". Bilety w Kasie Teatru Wielkiego i w Orbisie.

CYRK: Dziś i codziennie 4 pop. i 8.30 w. epokowe widowisko: „Białe złoto" wodna pantomina „Cyrk pod wodą" w nowej inscenizacji

PANORAMA (Rynek Starego Miasta 14): Powtórzenie obrazów z Lourdes do 10 lutego. Wstęp 20 gr.

KINA

KINA CHRZEŚCIJAŃSKIE

Informacje o filmach dozwolonych dla młodzieży tel. **7.11-25.**

HOLLYWOOD: „100 dni Napoleona".

ITALIA: „Tygrys z Esznaparu" i „Indyjski Grobowiec".

KINO PARAFII ŚW. ANDRZEJA: „Baron Cygański".

KINO PARAFIA ŚW. AUGUSTYNA „Znachor".

JURATA: „Ślepy zaułek" i „Zaufaj mi".

KOMETA: „Prawo do szczęścia". Na scenie rewia.

MARS: „Przygody Robin Hooda".

MIEJSKIE: „Złotowłosa"

PRAGA: „Przestępca" i rewia.

PRASKIE OKO: „Granica", „Mali geniusze".

ROMA: „Student z Oxfordu".

SOKOŁ: „La Habanera".

STUDIO: „Serce moje należy do ciebie".

ŚWIAT: „Taniec szczęścia".

Nowe biskupstwo w Stanisławowie

W ciągu najbliższych kilku dni utworzone zostanie, jak się dowiadujemy, nowe biskupstwo rzymsko - katolickie w Stanisławowie, obejmujące woj. Stanisławowskie i część Tarnopolskiego.

Zmarł Papież Pius XI

(Dokończenie ze str. 1-ej)

PO OBIORZE

Po dokonaniu wyboru kardynał dziekan zapytuje elekta, czy przyjmuje wybór i pod jakim imieniem pragnie panować. Po przyjęciu wyboru odśpiewane jest „Te Deum", elekt przywdzie wa białe szaty papieskie a kardy nałowie trzykrotnie składają mu hołd. Jednocześnie z balkonu Bazyliki św. Piotra pierwszy kardynał-diakon obwieszcza ludowi o dokonanym wyborze.

Wkrótce potem Papież zostaje wniesiony na „sedia gestatoria" do Bazyliki Św. Piotra i udziela pierwszego błogosławieństwa apostolskiego z logii wewnętrznej i z balkonu zewnętrznego.

Należy nadmienić, że od chwili zajęcia Rzymu przez wojska włoskie nowoobrani papieże nie udzielali błogosławieństw z balkonu zewnętrznego i dopiero Pius XI złamał tę tradycję w 1922 roku, co było uważane za zapowiedź pogodzenia się Stolicy Apostolskiej z państwem włoskim.

Koronacja Papieża odbywa się w niedzielę następującą po dniu wyboru. Tiarę wkłada na głowę Papieża pierwszy kardynał - diakon.

SKŁAD KOLEGIUM KARDYNALSKIEGO

Kolegium kardynalskie składa się w chwili obecnej z 62 członków, z czego 36 Włochów i 26 innych narodowości.

Kardynałowie dzielą się na trzy kategorie: kardynałów-biskupów podmiejskich Rzymu w liczbie 6, kardynałów-kapłanów, którymi są przeważnie arcybiskupi i biskupi różnych krajów, a z których każdy jednak posiada tytuł któregoś z kościołów rzymskich. Liczba tych kardynałów-wynosi 48. Wreszcie w skład kolegium kardynalskiego wchodzą kardynałowie-diakoni. Pierwszy kardynał-diakon, którym jest obecnie kardynał Caccia Dominioni, ma przywilej koronowania Papieża. Liczba kardynałów-diakonów wynosi w chwili obecnej 8-mu.

Polska po niedawnym zgonie ks. kardynała Kakowskiego, który, jak wiadomo, był konsekratorem Piusa XI i który zajmował czwarte miejsce wśród kardynałów-kapłanów, posiada obecnie tylko jednego kardynała w osobie ks. Augusta Hlonda, arcybiskupa gnieźnieńskiego i poznańskiego, Prymasa Polski, który otrzymał kapelusz kardynalski na Konsystorzu w dniu 20 czerwca 1927 r., jako kardynał-kapłan (presbiter) tytułu Santa Maria della Pace.

WE WŁOSZECH ŻAŁOBA

Król włoski zarządził oficjalną żałobę na dworze z powodu śmierci Ojca Świętego. Żałoba będzie trwać 8 dni. Książe Piemontu uda się osobiście do kaplicy Sykstyńskiej, celem złożenia hołdu zwłokom. Imieniem rządu włoskiego uczyni to samo minister spraw zagranicznych Ciano. Sztandary żałobne mają pozostać aż do dnia pogrzebu Ojca Świętego. Wszystkie widowiska, jak również nauka w szkołach w dniu dzisiejszym odwołane.

ZEBRANIE ŚWIĘTEGO KOLEGIUM

W piątek przed południem zebrali się w sali konsystorskiej Watykanu członkowie Świętego Kolegium pod przewodnictwem dziekana Kolegium, kardynała Granito di Belmonte, celem powzięcia postanowień, dotyczących ad ministracji Kościoła w czasie „sedis-vacantiae". W zebraniu wzięło udział 40 kardynałów, przebywających obecnie w Rzymie.

W SOBOTĘ KONGREGACJA GENERALNA

Na sobotę zwołane zostało posiedzenie kongregacji generalnej, w której wezmą udział wszyscy kardynałowie obecni w Rzymie, w liczbie około 40. Biskupi zbiorą się w kaplicy Sykstyńskiej, gdzie w godzinach rannych odprawione będzie nabożeństwo żałobne przy zwłokach Papieża Piusa XI. Następnie odprawiona zostanie msza św. żałobna w kaplicy Paulińskiej, po czym biskupi udadzą się do sali konsystorza, ażeby złożyć hołd zebranym na kongregacji generalnej kardynałom.

Uroczystości pogrzebowe

Pogrzebowi Ojca Świętego towarzyszą zgodnie z wielowiekową tradycją następujące okoliczności: Po urzędowym stwierdzeniu zgonu Papieża przez kardynała Camerlenga, zwłoki na łożu, okrytym czerwonym adamaszkiem, zostaną złożone w tajnym przedsionku przy sali tronowej. Przed upływem 24 godzin dokonane zostaje zabalsamowanie zwłok przez lekarza, który umieszcza wnętrzności zmarłego w glinianej urnie. Urna ta zostaje pochowana w podziemiach bazyliki św. Piotra. Po zabalsamowaniu zwłoki zostają ubrane w szaty pontyfikalne i wystawione w jednej z sal. Następnie zwłoki są przewiezione do kaplicy Świętych Sakramentów w bazylice św. Piotra.

W orszaku żałobnym bierze udział kompania gwardii szwajcarskiej, duchowieństwo bazyliki, gwardia szlachecka, kardynałowie, prałaci dworu, przedstawiciele patrycjatu rzymskiego i dostojnicy kościoła.

NOVEMDIALI

Po nabożeństwie, odprawionym przed katafalkiem, przy trumnie pozostają gwardie szlacheckie i kapelani. Pochowanie trumny ze zwłokami Papieża **odbywa się w drugim dniu okresu zwanego Novemdiali.** Zwłoki składane są bądź w lewej nawie bazyliki, bądź w grobach watykańskich. Novemdiali jest to okres dziewięciu dni, w ciągu których, licząc od dnia zgonu Papieża, kardynałowie muszą powstrzymać się od wyboru następcy. W ciągu tego okresu odprawiane są nabożeństwa żałobne. Ostatnie trzy nabożeństwa żałobne odprawiane są w kaplicy Syxtyńskiej w obecności korpusu dyplomatycznego i patrycjatu rzymskiego.

DEPESZA KONDOLENCYJNA MUSSOLINIEGO

RZYM, 10.2. Mussolini przesłał na ręce kardynała Pacellięgo następującą depeszę: „Zgon Papieża jest żałobą dla Kościoła i dla narodu włoskiego. Wyrażając uczucia całego narodu włoskiego zasyłam Waszej Najdostojniejszej Eminencji oraz Świętemu Kolegium wyrazy głębokiego współczucia, w imieniu rządu faszystowskiego oraz moim własnym".

Wzbierają rzeki na Wileńszczyźnie

Deszcze i topniejące śniegi spowodowały podniesienie poziomu rzek na Wileńszczyźnie oraz ruszenie **kry.** W związku z tym w górnym biegu Willi, w położonym o 30 km. od Wilna Niemenczynie kra zerwała drewniany most, wiodący do miasteczka **oraz** zagroziła poważnie most żelazny. W związku z powstałymi zatorami na zagrożone odcinki wyjechały oddziały saperów.

Trzy cudne bajki w Teatrze Ortyma

W niedzielę w Teatrze Wielkim o godz. 12-ej i 4-ej pp. ulubiony teatr dla dzieci T. Ortyma urządza wspaniałe przedstawienie trzech najlepszych bajek. Na olbrzymi, cudowny program złożą się: **„Jaś i Małgosia"** (w nowej inscenizacji, po raz pierwszy wystawiona baśń) **„Trzy Świnki i Czerwony Kapturek"** (na ogólne żądanie dzieci), oraz zabawna historyjka **„Figliki Kajtusia".** Udział bierze cały zespół oraz wszystkie dzieci, przybyłe do Teatru. Olśniewające dekoracje, zachwycające kostiumy, piękne tańce i śpiewy oraz rewelacyjna gra wspaniałego Bernarda, Dżoka — złożą się na dawno niewidzianą całość!

Zatym pamiętajcie: w niedzielę do Teatru Wielkiego na trzy cudne bajki Ortyma! Bilety są rozchwytywane. Nabywać je można w Kasie Teatru Wielkiego i Orbisie.

Turniej krasomówczy transmitowany przez radio

Koło Prawników S. U. J. P. w Warszawie urządza w niedzielę, dnia 12 lutego 1939 r. o godz. 17 w audytorium 14 w Gmachu Audytoryjnym Uniwersytetu doroczny Turniej Krasomówczy.

Tematy Turnieju są następujące:

1. Obrona Codreanu. 2) Obrona i oskarżenie Doriana Gray'a. 3. Tematy wolne.

Bilety w cenie: normalne 50 gr., studenckie 30 gr., członkowskie 20 gr.

Turniej będzie transmitowany przez Polskie Radio.

Odwołane zabawy

W związku ze śmiercią Ojca Świętego Piusa XI. organizacje akademickie odwołały na okres żałoby wszelkie imprezy karnawałowe, m. in. odwołana została czarna kawa „Alma Mater" oraz wieczornica „Juventus Christiana".

Jubileusz Klubu Sprawozdawców Parlamentarnych

W dniu 9 b. m. „Klub Sprawozdawców Parlamentarnych, najstarsza w Warszawie organizacja dziennikarska, obchodził 20-lecie swej działalności, ściśle związanej z pracami Izb ustawodawczych odrodzonej Polski.

W dniu jubileuszu Klub urządził w sali Pompejańskiej hotelu Europejskiego bankiet, na który przybyli: wicepremier Kwiatkowski, marszałek Senatu Miedziński z małżonką, b. marszałek Sejmu Maciej Rataj, b. marszałek Sejmu Świtalski, b. wicemarszałek Sejmu Seweryn ks. Czetwertyński, redaktorowie naczelni prasy warszawskiej, prezesi organizacyj dziennikarskich, liczni przedstawiciele świata politycznego i literackiego.

Podczas bankietu red. Osberge rowa, prezes Klubu Sprawozdawców Parlamentarnych, wygłosił przemówienie, w którym podkreślił szczególnie silne węzły koleżeństwa, które zawsze wiązały i wiążą wszystkich członków Klubu. Następnie zabrał głos prezes Związku dziennikarzy R. P. Ściężyński, który w imieniu dziennikarstwa polskiego złożył Klubowi życzenia owocnej pracy i wzniósł toast na cześć armii polskiej.

Wśród licznych depesz, do Klubu-jubilata nadeszły życzenia od marszałka Sejmu Ustawodawczego i marszałka pierwszego Senatu Wojciecha Trąmpczyńskiego, p. premiera gen. F. Sławoj - Składkowskiego oraz marszałka Sejmu Makowskiego.

Aresztowanie księży-Polaków
Prześladowania w Brazylii

KURYTYBA, 10. 2. Akcja wynaradawiania Polaków w Brazylii, rozpoczęta rok temu, nie traci na sile, a wręcz odwrotnie ogarnia coraz nowsze dziedziny. Po zamknięciu w samej Paranie 150 szkół polskich, po rugach urzędników - Polaków z urzędów, przyszła kolej na prześladowanie księży polskich za głoszenie słowa Bożego z kazalnic w języku polskim.

W ostatnich tygodniach zostali aresztowani i przetrzymywani w więzieniu następujący księża Polacy: ks. Franciszek Madej, proboszcz w Marechal Mallet, ks. Paweł Kupczyk, proboszcz parafii św. Stanisława w Kurytybie oraz ks. Paweł Warkocz, proboszcz w Irati.

Należy **podkreślić odważną** i pełną poświęcenia **postawę naszych księży, którzy pomimo** prześladowań i wszelkiego **rodzaju** utrudnień, trwają **na posterunku,** nie poddając się **zniechęceniu i pod** trzymując na duchu swych rodaków.

Brat atamana Konowalca sekretarzem Ridnej Szkoły

W związku ze sprawozdaniami prasowymi ze zjazdu ukraińskiego Tow. Oświatowego „Ridna Szkoła", zarząd tego **towarzystwa** zamieścił w prasie lwowskiej **sprostowanie,** w którym **zaprzecza** jakoby **wiceprezesem towarzystwa** został wybrany dr. **Miron Konowalec,** brat zabitego **Eugeniusza** Konowalca, przyznaje **natomiast, że dr. Konowalec od 11-tu lat jest** sekretarzem **towarzystwa.**

Ostre przesilenie w Belgii
Możliwość rozwiązania parlamentu

BRUKSELA, 10. 2. W tutejszych kołach politycznych panuje przekonanie, że kryzys gabinetowy, jaki powstał na skutek dymisji rządu Spaaka, będzie trudny do rozwiązania. Mówi się już obecnie o możliwości rozwiązania parlamentu oraz o wyznaczeniu nowych wyborów.

Słychać przy tym głosy, że przez rozpisanie wyborów wywołana zostanie w kraju agitacja, która w chwili obecnej może być szkodliwa dla interesów Belgii, zwłaszcza, jeżeli się uwzględni, że tyle problemów międzynarodowych i wewnętrzno - politycznych znajduje się w stanie płynnym.

Strajk konsumentów prądu wybuchł w Kraśniku

(jn) Duża sensacja w Lubelszczyźnie wywołała wiadomość o zorganizowaniu w Kraśniku (pow. janowski) „elektrycznego" strajku.

Strajk ten objął wszystkich konsumentów prądu elektrycznego.

Jak nas informują — dostawa prądu w Kraśniku pozostawiała bardzo dużo do życzenia. Światło to otrzymywane z elektrowni było bardzo słabe; dopływ prądu ulegał częstym przerwom, co narażało mieszkańców miasta na straty i duże czasem przykrości. Jednocześnie odbiorcy prądu płacili za bardzo wygórowane ceny, nie pozostające w żadnym stosunku do jego jakości i sposobu dostawy. **Stało się to przyczyną ciągłych skarg i sarkań społeczeństwa,** które doprowadziły wreszcie do „elektrycznego" strajku konsumentów.

ABC sportowe

Dzisiejsze imprezy sportowe

Dziś odbędą się następujące ważniejsze imprezy sportowe:

W Warszawie rozegrane zostaną 3 mecze bokserskie. W lokalu PKS mecz PKS — Gwiazda, w lokalu CWS mecz C WS 2—Warszawianka w lokalu Skry mecz Skra — Fort Bema. Początek wszystkich spotkań o godz. 19-ej. Poza tym w lokalu **WTC o g.** 20.30 odbędzie się walne **zebranie** WTC.

W Zakopanem uroczyste otwarcie zawodów F. I. S.

W Przemyślu pierwszy **dzień mistrzostw** lekkoatletycznych **Polski w** hali.

Syrena pertraktuje o przyjazd „Olka" do Warszawy

Warszawski klub sportowy „Syrena" zwrócił się do znanego polskiego boksera emigracyjnego „Olka", mieszkającego stale w Paryżu z propozycją przyjazdu na stałe do Warszawy.

Jak wiadomo, „Olek" jest jednym z najlepszych bokserów amatorskich Francji w wadze półciężkiej.

Odniósł on w ostatnich latach aż 45 zwycięstw przez k. o. Dotychczas nie wiadomo, czy propozycja Syreny zostanie przez „Olka" przyjęta. Warto zaznaczyć że Syrena ma się również postarać o stałe zatrudnienie dla doskonałego boksera.

Mecz łyżwiarski Polska — Łotwa odwołany

Zapowiedziany na 11 i 12 w Warszawie międzypaństwowy mecz łyżwiarski w jeździe figurowej Polska—Łotwa został odwołany ze względu na niepomyślne warunki lodowe. Przypuszczalnie mecz dojdzie do skutku w terminie późniejszym.

Życie Papieża Piusa XI

Zmarły dziś papież pochodzi ze znanej i poważnej rodziny przemysłowej Rattich, posiadającej znaczne wpływy i stosunki w Mediolanie. Urodził się w 1857 r. Po ukończeniu szkół i uzyskaniu święceń kapłańskich, poświęcił się odrazu poważnym studiom nauki kościelnej.

Rychło w Mediolanie, z którym związany był pochodzeniem, został prefektem sławnej Biblioteki Ambriosiana, posiadającej bezcenne zbiory rękopiśmienne. Szereg poważnych prac naukowych zwrócił nań uwagę Watykanu, który powołał go do Biblioteki Watykańskiej w roku 1912.

PREFEKT BIBLIOTEKI WATYKAŃSKIEJ

Olbrzymie i sławne zbiory biblioteczne Watykanu uporządkowane i oddane dla użytku publiczności za Leona XIII znajdują się pod kierownictwem jednego z kardynałów, któremu do pomocy stoją dwaj, t. zw. prefekci Biblioteki. Piastując jednocześnie dworską godność pronotariusza papieskiego został ks. Ratti w krótkim czasie powołany na stanowisko jednego z prefektów. Godność ta powierzana jest zazwyczaj tym, których oczekują później wysokie dostojeństwa.

W zaciszu Biblioteki Watykańskiej pracujący ks. Ratti był bardzo bliskim przyjacielem zmarłego papieża.

Zasadniczą zmianę w życiu ks. Rattiego przyniósł rok 1918. Polska pozbawiona wówczas kontaktu politycznego z Watykanem domagała się od stolicy papieskiej przysłania jej przedstawiciela. Wybór padł na ks. Rattiego, który wprost z Biblioteki Watykańskiej wyjechał w maju 1918 r. do Polski w charakterze wizytatora.

WIZYTATOR W POLSCE

Jako wizytator apostolski przybył ks. Ratti do Polski za czasów Rady Regencyjnej.

Szczególnie żywo zajął się ks. Ratti sprawą organizacji kościelnej w Polsce. Jego przede wszystkim staraniom zawdzięczać należy nominację 12-stu nowych biskupów w Polsce, podobnie jak późniejszej nominację dwóch kardynałów Polaków.

NUNCJUSZ PAPIESKI

Od początku swej działalności w Polsce, rozpoczął ks. Ratti żywe i energiczne starania u Stolicy Apostolskiej, aby wizytatorstwo w Polsce podnieść do szczebla nuncjatury papieskiej.

Stało się to równo w rok po przybyciu jego do Warszawy. W maju 1919 roku ustanawia papież Benedykt XV w Polsce nuncjaturę mianując równocześnie ks. Rattiego nuncjuszem i arcybiskupem in partibus infidedelium. Uroczystej konsekracji na arcybiskupa dokonał ks. arcybiskup Kakowski w Katedrze Warszawskiej.

KARDYNAŁ I ARCYBISKUP MEDIOLANU

W kwietniu 1921 r. nadeszła z Rzymu do Warszawy wiadomość, że ks. Ratti został zamianowany arcybiskupem Mediolanu i odwołany do Rzymu. Niezwłocznie wyjechał on też do Stolicy Apostolskiej, gdzie go oczekiwał już kapelusz kardynalski. Po kilkumiesięcznym pobycie w wiecznym mieście udał się ks. Ratti we wrześniu 1921 r. na stolicę arcybiskupią do swego ojczystego miasta Mediolanu.

BONUS PASTOR

Ks. kard. Achilles Ratti został wybrany Papieżem w dn. 6 lutego 1922 po 14 głosowaniach Conclave. Koronacja Piusa XI odbyła się 12 lutego 1922 r. Po koronacji Pius XI, jako pierwszy Papież od lat 52-ch błogosławił z balkonu zewnętrznego Bazyliki św. Piotra niezliczonym tłumom Rzymian.

Między rokiem 1922 — 1934 Papież Pius XI zawarł dziesięć konkordatów, z pośród których najważniejszy jest konkordat z Włochami, kończący długoletni zatarg między Kościołem a państwem włoskim.

AKCJA KATOLICKA I ENCYKLIKI SPOŁECZNE

Papież Pius XI zwany był „Papieżem Akcji Katolickiej". Głównym dziełem Jego pontyfikatu jest nadanie ram organizacyjnych „apostolstwu świeckich", czego wyrazem było stworzenie i wspaniały rozwój w całym chrześcijaństwie „Akcji Katolickiej".

Pius XI był także Papieżem encyklik społecznych. Na pierwszym miejscu należy tu wymienić encyklikę „Quadragesimo Anno", wydaną w czterdziestolecie encykliki Leona XIII „Rerum Novarum" a ustalającą ideał społeczny Kościoła i zasady przebudowy społeczno - gospodarczej. Poza tym za pontyfikatu Ojca św. Piusa XI wyszły encykliki społeczne: „Divini Redemptori" (przeciw komunizmowi), „Mit brennende sorge" (przeciw błędom hitleryzmu) i „Casti Connubii" (o małżeństwie chrześcijańskim).

KAWALER ORŁA BIAŁEGO

Obecnie zmarły papież był kawalerem najwyższego odznaczenia polskiego, mianowicie orderu Orła Białego. Otrzymał go ks. Ratti w grudniu 1921 r., w uznaniu zasług około spraw polskich. W odpowiedzi na odznaczenie nadesłał on na Nowy Rok bardzo serdeczne życzenia na ręce p. Naczelnika Państwa, dziękując równocześnie gorąco za otrzymany order.

264 poprzedników Piusa XI
wśród nich 74 świętych

Już 265-ty raz w historii Kościoła Katolickiego, Piotrowa stolica zmienia Papieża.

17 lat panował Kościołowi Pius XI, określony przez proroctwa św. Malachiasza jako „Fides in trepida" — Wiara nieulękła.

Umarł ze słowami na ustach: „Mam jeszcze tyle do zdziałania". 17 lat rządów Kościołem...

Nie wielu było papieży, zasiadających dłużej od Piusa XI na papieskim tronie, bo tylko 13 na ogólną liczbę 265.

Najdłuższym panowaniem, bo 32 lata liczącym było panowanie Piusa IX. W czasie jego rządów Państwo Kościelne przeżywało okres dużych zaburzeń, które skończyły się upadkiem świeckiej władzy papieża. Papież ten był wielkim przyjacielem Polski. Między innymi przejawami tej sympatii notujemy zarządzenie całemu światu katolickiemu w r. 1863 modlitwy za nieszczęśliwą Polskę. Krótszym już wiele było panowanie Leona XIII, który rządził Kościołem lat 25.

Następnie idzie św. Piotr, pierwszy namiestnik Chrystusa, dzierżący klucze, otrzymane od Pana przez lat 23.

Tyleż lat rządzi Pius VII, który w swej działalności ma m. in. konkordat z Napoleonem w r. 1801, dzięki czemu uzyskał zupełną wolność dla katolicyzmu we Francji. On też nakłonił Napoleona do ślubu kościelnego z Józefiną i na drugi dzień po nim dokonał w Paryżu koronacji Napoleona na cesarza Francji.

Jednak ściągnął na siebie gniew cesarza, gdy nie zgodził się na rozwód Hieronima, brata Napoleona. Napoleon wtedy zajął Rzym, włączając go do państwa włoskiego wraz z Państwem Kościelnym. Papieża zaś uwięził w Sawonie pod Genuą.

Poza tymi tylko 9 jeszcze papieży panowało ponad lat 17. Mamy też dwu papieży: św. Zefiryna (202 — 219) i Wirgiliusza (538—555), którzy podobnie jak Pius XI władali Kościołem przez lat 17-cie.

Przeważająca zaś liczba papieży panowała znacznie krócej, bo od 3 — 10 lat.

15 papieży nie panowało nawet jednego roku. Mamy też takie okresy w historii, kiedy czterech papieży po kolei nie nosiło tiary nawet przez rok. Jest to okres lat 983 — 985, na który przypada władza Jana XIV, Bonifacego VII, Jana XV i Jana XVI i okres 1590 — 1592 (Urban VII, Grzegorz XIII, Inocenty IX).

Po pełnym roku na tronie papieskim zasiadało 32 papieży.

A po dwa lata rządów przypada już na 21, m. in. zaś na Grzegorza XV, którego rządy przypadają w okresie pierwszych lat wojny 30-letniej oraz Grzegorza XII, na panowanie którego przypada sobór w Konstancji.

Największa zaś ilość papieży panowała od 5—8 lat.

Z pośród 265 papieży było 74 świętych. Nieprzerwanie zasiadali święci na stolicy Piotrowej do r. 530. Na ten okres przypada 56 świętych papieży. Ostatnim papieżem, który został kanonizowany był św. Pius V 1559 — 1566.

Zmarły Ojciec św. Pius XI był czwartym z kolei papieżem obecnego stulecia.

W r. 1903 zmarł Papież Leon XIII, wielki społecznik, obrońca warstwy robotniczej, który w sławnej encyklice „Rerum Novarum" ujął z punktu widzenia chrześcijańskiego kwestię społeczną w świecie. Następcą jego został Pius X, który panował do pierwszych miesięcy wojny światowej. W r. 1914 powołany zostaje na Stolicę Piotrową Benedykt XV. W pierwszej encyklice zwrócił uwagę świata na przyczyny niedomagań społecznych i walk wzajmnych, które doprowadziły do strasznego przelewu krwi. Dla Polski Papież Benedykt XV okazywał zawsze wiele życzliwości. Za jego sprawą w całym świecie odbyły się uroczyste nabożeństwa na intencję budzącego się ponownego życia Państwa Polskiego. Kilkakrotnie śpieszył z materialną pomocą dla dzieci polskich. Okres jego panowania to okres najtragiczniejszy w dziejach nowożytnej Europy, 8-letnie swe rządy kończy Papież Benedykt XV w r. 1922. Następcą jego został zmarły w piątek papież Pius XI.

Dwudziesta rocznica Sejmu
Od sejmokracji do parlamentu posłusznego
Wyjście z kryzysu sejmowego

(J. W.) W dwudziestą rocznicę istnienia sejmu pisma omawiają rolę parlamentu w Polsce.

ZANIK

„Czas" pisze pod wyrazistym tytułem „Od przerostu do zaniku":

Gdy kilkanaście lat temu główną wadą naszego ustroju był przerost parlamentaryzmu, to dzisiaj narzekamy na jego zanik. Jednym ze skutków tego zaniku jest pozostawienie rządu bez należytej kontroli. Jest to poważne niedomaganie ustroju. Jego usunięcia nie należy jednak szukać na drodze zmiany konstytucji. Konstytucja jest dobra. Trzeba ją jedynie ściśle bardzo stosować. W tym celu trzeba uzdrowić nasze stosunki wewnętrzno - polityczne, trzeba przede wszystkim zmienić ordynację wyborczą. Wówczas dopiero sejm i senat spełniać będą właściwą swą rolę.

Dziś, gdy mija lat dwadzieścia pralamentaryzmu w odrodzonym państwie, stwierdzić niestety należy, żeśmy do tego ideału jeszcze nie doszli. Od przerostu przeszliśmy do zaniku, nie umiejąc zatrzymać się w złotym środku, który parlamentowi wyznacza konstytucja.

Zmiana ordynacji wyborczej, jakkolwiek jest postulatem słusznym nie wystarczy jednak, by parlament odzyskał należną mu rolę. Zależy to bowiem nietylko od zewnętrznej zmiany, ale i od wychowania politycznego wyborców.

BEZ POŚPIECHU

Dziś jednak, jak twierdzi „Kurier Polski", sejm nie spieszy się do zmiany ordynacji wyborczej.

Sejm jest jednym z tych instrumentów, przy pomocy którego Ozon pragnie umocnić swą pozycję, swą popularność w społeczeństwie. Cel ten można by osiągnąć w sposób dość prosty: zmieniając ordynację wyborczą. Do tego jednak, jak wiemy, Sejmowi się nie spieszy. I na tym tle powstają pokusy odegrania się na innych terenach.

Niełatwo jest rozstać się z wygodnym fotelem sejmowym.

PRZESZKODA

Prof. Makowski widzi przed parlamentem polskim świetlaną przyszłość.

Droga do wyjścia z kryzysu nie prowadzi przez kultywowanie walki o interesy; ani przez bierną aklamację cudzej, choćby i genialnej, myśli; ani przez kapitulację przed innymi formami organizacyjnymi; droga ta prowadzi przez współpracę.

Widzieć przed sobą dzieło, które ma być dokonane wspólnie, umieć do tej współpracy nagiąć własne siły, zespolić dokoła niej siły narodu — to jest piękne zadanie. Nic nie stoi na przeszkodzie temu, aby właśnie takie postępowanie stało się charakterystyką polskiego parlamentu.

Istotnie nic nie stoi na przeszkodzie, poza ludźmi, którzy są winni dzisiejszego stanu rzeczy.

A przecież pomimo całego obecnego stanu rzeczy, pomimo wszystkich błędów przeszłości, sejm jako organ kontroli i wskaźnik opinii społeczeństwa winien odegrać poważną rolę w życiu państwa polskiego.

Podejrzane posunięcia
niemieckiego kapitału w Polsce

W kołach gospodarczych zwracają uwagę na fakt, że w ostatnich czasach przedsiębiorstwa oparte na niemieckim kapitale w Polsce dążą do opanowania nadań górniczych na terenie Centralnego Okręgu Przemysłowego. Ostatnio np. jedna z tych firm zgłosiła odkrycie rud miedzi we wsi Strawczynek, pow. kieleckiego. Rzecz charakterystyczna, że firma ta nigdy nie zajmowała się wydobywaniem rud miedzi.

Na terenie objętym wspomnianym zgłoszeniem nadawczym, eksploatowano baryt, minerał ważny dla przemysłu chemicznego (związ ki chlorowe), a do niedawna sprowadzany z Niemiec. Eksploatacja barytu nie wymaga nadań górniczych, udzielenie jednakże na tym samym terenie nadania górniczego na miedź udaremni eksploatację barytu.

Należy zaznaczyć, że rodzaj i ilość rud miedzi na tym terenie nie uzasadnia możliwości eksploatacji.

Nowe kartele
z udziałem przemysłu zaolziańskiego

Do rejestru kartelowego Min. Przem. i Handlu zgłoszono ostatnio dwa nowe porozumienia kartelowe.

Pierwszą umowę, regulującą krajową i eksportową sprzedaż siarczanu amonu (nawóz sztuczny), zawartą na okres do 30-go czerwca r. b., zgłosiło 8 następujących uczestników: Zjednoczone Fabryki Związków Azotowych, Związek Koksowni sp. z o. o., Skarboferm S. A., Wspólnota Interesów Górniczo - Hutniczych S. A., Górnicza i Hutnicza S. A., Zarząd Dóbr i Zakładów Przemysłowych hr. Larisch - Mönnicha (Zaolzie), Towarzystwo Górnicze Orłowa — Łazy oraz Dyrekcja Kopalń Węgla Kamiennego Pietwałd.

Drugą umowę dotyczącą produktów sodowych, zawarły na okres do końca 1943 r. Zakłady Solvay w Polsce sp. z o. o. z Zakładami Chemicznymi im. Jana hr. Larisch - Mönnicha w Piotrowicach Frysztackich.

Czy zostanie zatwierdzony
Czerwony magistrat łódzki?

Po wyborze nowych władz w Magistracie łódzkim, który jak wiadomo został opanowany przez socjalistów przy poparciu ugrupowań żydowskich, oczekiwane jest z dużym zainteresowaniem zatwierdzenie Zarządu Miejskiego w Łodzi przez Ministerstwo Spr. Wewnętrznych.

Jak wiadomo wybrani zostali następujący przedstawiciele P. P. S. do władz magistrackich: prezydent Jan Kwapiński i wiceprezydenci: Walczak, Szewczyk i Purtal.

Procedura zatwierdzenia wygląda następująco: Komisaryczny prezydent miasta przesyła protokół obrad Rady Miejskiej i wynik głosowania do Urzędu Wojewódzkiego, dołączając przy tym akta personalne kandydatów. Papiery te są skierowane do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które ostatecznie decyduje o zatwierdzeniu.

Prawdopodobnie decyzja Ministerstwa zapadnie w ciągu dwóch do trzech tygodni.

Płoną zagrody
w Małopolsce Wschodniej

W Jamnicy pod Stanisławowem wybuchł pożar, który strawił doszczętnie kilka gospodarstw. Straty sięgają sumy 20.000 złotych. Zachodzi podejrzenie zbrodniczego podpalenia, tym bardziej, że od dłuższego czasu zauważono ożywioną działalność pewnych czynników, ostro walczących z polskimi działaczami na terenie ziemi stanisławowskiej.

Powiadomiona o pożarze policja wszczęła energiczne śledztwo.

DZIEŃ W POLITYCE

AUDIENCJE NA ZAMKU

Pan Prezydent R. P. przyjął dnia 9 b. m. p. Tadeusza Garbusińskiego, nowomianowanego podsekretarza stanu w Ministerstwie Opieki Społecznej.

KONFISKATA

Ostatni numer „Wsze,chpolaka" został skonfiskowany za przedruk wyjątków z pracy Romana Dmowskiego p. t.: „Świt lepszego jutra".

INTERPELACJA KS. LUBELSKIEGO

Pos. ks. dr. Lubelski zgłosił do p. prezesa Rady Ministrów i ministra Spraw Zagranicznych interpelację, w której zapytuje dlaczego ambasada przy Watykanie opróżniona przez śmierć ś. p. Władysława Skrzyńskiego nie została obsadzona i kiedy jej obsadzenie nastąpi.

ZMIANY W ŚWIATOWYM ZW. POLAKÓW

Wskutek ustąpienia ze stanowiska wicedyrektora światowego Związku Polaków z Zagranicy p. Tadeusz Kowalski, który przeszedł do Ministerstwa Spraw Zagranicznych objął tam zastępca naczelnika wydziału w departamencie konsularnym.

DEMONSTRACJA NIEMIECKA NA POMORZU

„Jung Deutsche Partei" urządziła w Wąbrzeźnie zebranie z udziałem około 1000 Niemców, na którym straż porządkowa wystąpiła w specjalnym umundurowaniu tej organizacji.

Era lotniskowców w zbrojeniach morskich

Ich znaczenie i rola w przyszłej wojnie

Tak się jakoś dziwnie na świecie dzieje, że wzrostowi coraz bardziej uroczystych zapewnień pokojowych towarzyszy jednocześnie ogromny wzrost zbrojeń. Zbrojeń na lądzie, na morzu i w powietrzu. I może nigdzie postęp techniczny nie postępuje tak szybko naprzód, jak właśnie w przemyśle pracującym dla przyszłej wojny.

Postęp ten zaznaczył się przede wszystkim w dziedzinie lotnictwa i marynarki wojennej. W związku z tym rozwój zbrojeń morskich przechodził szereg faz i etapów. Po okresie „panowania" lekkich okrętów: krążowników i kontrtorpedowców, a następnie opancerzonych krążowników nastąpiła era renesansu okrętu liniowego (pancernika).

Dzisiaj szczególną uwagę zwrócono na lotniskowce.

Lekkie samoloty umieszczone na lotniskowcu z pomostem do startowania mają znaczną wyższość pod względem wojskowym nad hydroplanami lub ciężkimi samolotami lądowymi o dużym zasięgu działania (np. 1 ciężki samolot lądowy 16 tonnowy będzie zawsze mniej skuteczny i więcej procentowo narażony na niebezpieczeństwo strącenia, niż 8 samolotów lekkich o wadze po 2 tony). Poza tym lotniskowce ogromnie ułatwiają koncentrację sił lotniczych w danym miejscu i przy każdej pogodzie. Jednym słowem, gdy chodzi o obronę własnych dróg komunikacyjnych lub zagrożenie liniom nieprzyjaciela — lotniskowce są kategorią okrętów niezbędnych w każdej flocie oceanicznej.

W roku 1937 publicystyka wojenno-morska we Francji dyskutowała, jak powinna wyglądać w przyszłości flota wojenna francuska.

Komandor Lartigue określił wówczas skład głównych sił floty francuskiej z 3-ch eskadr liniowych po 3 pancerniki i 2 dywizjonów krążowników po 6 okrętów. Do każdego zespołu miałby być dodany 1 lotniskowiec o szybkości conajmniej 30 węzłów.

Zatym we Francji myśl morska przewiduje konieczność posiadania 5 lotniskowców. Dotychczas posiada ona tylko 1 lotniskowiec „Béarn" 22.000 ton o niedostatecznej szybkości 21½ węzłów. W budowie od roku 1938 znajdują się 2 lotniskowce po 18.000 ton i o szybkości 32 węzły.

W Niemczech wodowano pierwszy okręt tej kategorii „Graf Zeppelin" 8. 12. 38, w Sowietach wodowano lotniskowiec „Stalin" 4. 10. 37.

Wielka Brytania posiada już dzisiaj 7 lotniskowców, a 5 jest w budowie. W roku 1942 będzie ona posiadała 9 lotniskowców powyżej 20.000 ton o szybkości conajmniej 30 węzłów. Te lotniskowce angielskie należą do jednolitego typu reprezentowanego przez przerobione w roku 1928 krążowniki liniowe „Furious", „Courageons", „Glorius" po 23.000 ton i 31 węzłów szybkości. Najnowszą jednostką jest „Ark Royal", spuszczony na wodę 13. 4. 37. Zabiera on 72 samoloty lądowe.

Stany Zjednoczone na rok 1943 będą miały 7 lotniskowców z tego 2 po 33.000 ton i szybkości 34 gęzły, 2 po 15.000 ton i 30 węzłów oraz 3 po 20.000 ton po 34 węzły.

Japonia również będzie miała 7 lotniskowców, z których tylko 2 po 27.000 ton, a 5 okrętów w granicach 7 — 10.000 ton. Odrębną kategorię aviomatek stanowią transportowce hydroplanów, których budowa również nie jest zaniedbywana. Tu nawet i inne państwa, jak np. Jugosławia, Szwecja, Italia posiadają tego rodzaju okręty.

Z zestawienia tego widać, że mocarstwa morskie przywiązują dużą wagę do budowy lotniskowców i do roli, jaką one w przyszłej wojnie odegrają.

Z sali odczytowej

„Od bożyszcza do smętka"

(Dążenia katolickie w twórczości Żeromskiego)

We wtorek urządziło Zjednoczenie Pisarzy Katolickich w sali odczytowej Domu Katolickiego w Warszawie wieczór literacki, na którym znany poeta i pisarz Stanisław Miłaszewski wygłosił odczyt p. t. „Od bożyszcza do smętka" (Dążenia katolickie w twórczości Żeromskiego).

Głównym motywem twórczości Żeromskiego — zaczął prelegent — jest walka z istotą zła. Najpełniejszy obraz zła dał Żeromski w „Róży" pod postacią bożyszcza. Ten duch zła walczy z miłością świętą i wiecznie piękną. „Niechaj nikczemne oszczerstwo tęczy najczcigodniejszą sławę... Wzmagaj się nienawiści sekretna, niewytrzebiona, równa sile życia i sile śmierci. Wzmóż się ciemności, rozszerz nędzo!" — woła w „Róży".

Kim jest bożyszcze?, jaki jego rodowód. Początkowo wydaje się pochodzenia angielskiego, ale na str. 9 I-go wyd. wprowadza nas autor w antyczne czasy (bożyszcze pod postacią Piraty z symbolem Nitry na głowie). Niewątpliwie są to echa tajnych sekt.

Demoniczny charakter bożyszcza uwydatniają głosy bojowców, traconych na stokach Cytadeli: „Dajmonionie!... Kapłanie, który czystości swej nie tracisz, przechodząc wpoprzek zła... Ty któryś jest wiekuistą żądzą wszystkości, któryś jest wieczny głód daremnie pożądający, któryś jest bunt, głęboko ukryty". Przez nurzanie się w złem dąży bożyszcze ku dobru. Ta dualistyczna istota złego świadczy o szukaniu „w ciemności po omacku „głębin diabelstwa przez człowieka".

W „Wietrze od morza" zło pod postacią smętka jest uosobieniem zbrodni i „demoralizatorskiej działalności". W walce ze św. Wojciechem wygrywa ale tylko pozornie. Bo śmierć świętego, nie piekło przyniosła zwycięstwo, lecz niebu.

Stanisław Piołun-Noyszewski w swym cennym studium stwierdza, że Żeromski był w młodości głęboko religijny. Pod wpływem pozytywizmu religijność tę stracił, ale pozytywistą nie został. Dom rodzinny — mówił Miłaszewski — pouczył Żeromskiego o Bogu, ludzie dali mu poznać szatana. Na pozytywizm nie było już miejsca. I poznawszy szatana wraca Żeromski do Boga sercem.

O jego tęsknocie do jasnej, prostej świętości świadczy najlepiej postać Czarusia pod którą łatwo poznać samego Żeromskiego („Róża"). Przypominając tryptyk Rafaela, gdzie św. Piotr zstępuje z więzienia w towarzystwie anioła, wyznaje Czaruś współwięźniowi, że go zachwyca radość współżycia z aniołem. I zapytuje, czy wyjdzie kiedy Polska „ze swego więzienia w towarzystwie swego anioła, żeby zstąpić do niezmienionych boskich prac?"

Już wtedy — twierdzi Miłaszewski — myśl o Polsce braterstwa chrześcijańskiego była najistotniejszym podglebiem duszy Stefana Żeromskiego. A w 18 lat później daje Żeromski w „Wietrze od morza" natchniony obraz św. Wojciecha, daje najpiękniejszy na świecie opis Najświętszej ofiary.

Mimo tego, Żeromski nie został katolikiem „na codzień". Znając szczyty religijne, nie mógł sobie przyswoić powszedniości chrześcijańskiej. Brakło mu na codzień hartu i pokory. I to było jego dramatem religijnym.

Ale jego, pełny miłości stosunek do ludzi w „Międzymorzu", ukochanie nędzy ludzkiej w „Ludziach bezdomnych", czy wreszcie głębokie uczucia rodzicielskie w „Róży" są wyrazem wielkiej miłości. Miłości, która stanowi istotną treść duszy Żeromskiego, która wskazuje, że dążenia katolickie poety nie były jakimś tylko fragmentarycznym wyjmkiem. ale górowały nad innymi wartością artystyczną i moralną.

(w. d.)

W Przemyślu odmurowano bramę żelazną z XVII wieku

W czasie przebudowy portalu domu przy ul. Serbańskiej nr. 19, w Przemyślu, rzemieślnicy natrafili na zamurowaną starą bramę żelazną.

Jak stwierdził następnie wybitny znawca inż. Kaz. Osiński, kustosz Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej, pochodzenie odnalezionej bramy sięga XVII wieku. W czasie odkopywania bramy znaleziono też kilka drobnych monet, t. zw. szelągów, z czasów Jana Kazimierza.

Sama brama wykonana jest w sposób wysoce artystyczny, ozdobiona niezwykle precyzyjnymi rzeźbami. Jest zaopatrzona w antyczny zamek.

Zarówno brama, jak i znalezione monety, ofiarowane zostały do bogatych zbiorów Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej.

PAMIĘTAJ O BEZROBOTNYCH NARODOWCACH

Kronika kulturalna

ZJAZD FILOZOFICZNY WE LWOWIE

Polskie Tow. Filozoficzne organizuje w dn. 11 i 12 lutego 1939 r. zjazd filozoficzny we Lwowie.

W sobotę, 11 lutego przed południem złożenie wieńca na grobie ś. p. Twardowskiego, a wieczorem doroczne walne zebranie Polskiego Tow. Filozoficznego z odczytem dr. S. Błachowskiego p. t. „Nauka i magia".

W niedzielę, 12 lutego, przed południem: a) odczyt dr. Henryka Mehlberga p. t. „O pojęciu poznania empirycznego", b) zebranie, które ustali formy organizacyjne utrzymywania kontaktu między uczniami ś. p. Twardowskiego; po południu odczyt publiczny prof. dr. K. Ajdukiewicza p. t. „O pojęciu sprawiedliwości".

NIEZNANA NOWELKA GABRIELA D'ANNUNZIA

W maleńkim miasteczku włoskim Rivarolo Canavese znaleziony został ostatnio wśród starych papierów zapomnianego jakiegoś schowanka rękopis nie drukowanej nigdzie nowelki Gabriela d'Annunzia p. t. „Nocna idylla".

Tłem ciekawego tego utworu jest realistycznie ujęte życie mętów społecznych rodzinnego miasta poety, Peskary. Akcja rozgrywa się w pewnej nocnej spelunce, bohaterami zaś są apasze miejscowi o dziwnych przezwiskach.

Sądząc ze stylu oraz formy, nowelka należy do wcześniejszych utworów wielkiego pisarza.

MUZYKA POLSKA W LONDYNIE

W ubiegłym tygodniu została wykonana na koncercie Royal Academy of Music w Londynie kompozycja wilnianina prof. Tadeusza Szeligowskiego „Fantaisie rapsodique" na skrzypce i fortepian.

Wykonawcami byli skrzypek Harry Blech i pianista Alan Bush (Royal Academy of Music jest obok Królewskiego Towarzystwa Filharmonicznego najpoważniejszą instytucją muzyczną Londynu).

KANDYDACI DO NAGRODY POKOJOWEJ NOBLA

Egipski minister spraw zagranicznych zgłosił do parlamentu norweskiego kandydaturę do nagrody pokojowej Nobla pisarza egipskiego Tantaui Gomaki, autora „Genialnych komentarzy Koranu, opartych na nowoczesnych teoriach filozoficznych".

Jak wiadomo, poprzednio zgłoszone zostały już kandydatury Chamberlaina i kanclerza Hitlera.

J. F. WITTKOP 45)

NIKOMU NIEZNANY PAN BROWN

Powieść współczesna

Autoryzowana adaptacja Eugeniusza Bałuckiego

Aniela nie mogła płakać — może w ciągu tej nocy wypłakała wszystkie łzy? Poza tym miała ogromny żal do staruszki, która nie tylko znęcała się nad nią w ciągu dwóch lat, ale i teraz uniosła do grobu tajemnicę, gdyż do końca nie chciała powiedzieć, gdzie jest teraz Adaś.

Zbliżyła się do okna i otworzyła je naoścież. Poranne powietrze orzeźwiło trochę jej rozpaloną głowę. Wychyliła się i spojrzała na rozpiętsze kasztany: wierzchołki już były zaróżowione słońcem. Na sąsiednim podwórku hałasowali robotnicy, wyładowując ciężarówkę.

Czy słowa staruszki nie były wytworem rozgorączkowanej chorej wyobraźni? — rozmyślała Aniela. — Jak to sprawdzić?...

— Proszę pani, trzeba zawiadomić rodzinę jaśnie pani... Świętej pamięci jaśnie pani ma tu córkę...

Aniela ocknęła się. Uprzytomniła sobie, że śmierć ciotki męża nakłada na nią pewne obowiązki i że musi teraz zapomnieć o swoich wątpliwościach i cierpieniach.

— Ma córkę? — powtórzyła.

Nigdy o tym nie słyszała.

Tomasz zerknął w stronę łóżka i zniżył głos do szeptu, jak gdyby się obawiał, że może zbudzić swoją panią.

— Tak jest, proszę łaski pani... Ale świętej pamięci jaśnie pani poróżniła się z córką i już ze trzydzieści lat się z nią nie widziała.

— Gdzie ona mieszka?

— W Paryżu, proszę pani. Tu wyszła za mąż za pana Leblanca.

— Czy Tomasz zna ich adres?

— Tak jest, proszę pani. Mieszkają w Neuilly. Źle im się powodzi. Pan Leblanc jest agentem od ubezpieczeń. Taki sobie... z prostych. Jaśnie pani hrabina posyłała mnie do nich kilka razy. Miałem się dowiedzieć, jak tam jest... Ma się rozumieć w tajemnicy przed państwem Leblanc. Jaśnie pani cieszyła się, gdy słyszała, że tam jest bardzo źle. Kiedyś ich wyeksmitowano z mieszkania... Och, wtedy już była taka bieda, że aż piszczało i wtedy jaśnie pani posłała im trochę pieniędzy, niby nie od siebie, tylko tak... bez nazwiska... Nawet mnie jaśnie pani nie powiedziała. Znalazłem kwit, jak sprzątałem... Każdy człowiek ma swoje przywary. Jaśnie pani była czasem trochę za ostra, ale...

Głos mu się urwał nagle, dolna szczęka zaczęła drżeć. Wyprostował się i wyszedł.

Śmierć hrabiny Latoszowskiej pociągnęła za sobą konieczność załatwienia szeregu spraw i to wszystko spadło prawie wyłącznie na Anielę. Przychodzili agenci zakładów pogrzebowych, urzędnicy sądowi, lekarz domowy. W pokoju, przeładowanym gratami, zapanował niezwykły ruch.

Wreszcie kazała otworzyć salonik na parterze i siedząc w zakurzonym, straszliwie zaniedbanym pokoju, którego progu od niepamiętnych czasów nie przestąpiła noga ludzka, przyjmowała różnych interesantów, a w przerwach pisała zawiadomienia o zgonie hrabiny. Zachowała jeszcze tyle przytomności umysłu, że kazała Tomaszowi zawiadomić depeszą córkę Latoszowskiej.

Nagle postanowiła pocztą pneumatyczną wysłać list do Soederlunda. Zatrzymała służącego, napisała w pośpiechu parę zdań, nie zastanawiając się zbytnio nad ich treścią i gdy Tomasz odszedł z tym dodatkowym poleceniem, doznała pewnej ulgi. Nie czekała na nic określonego, jedynie pragnęła nawiązać łączność z życzliwym człowiekiem — przynajmniej tak tłumaczyła ten odruch — ale zrywała się z miejsca za każdym razem, gdy na górze rozlegał się dzwonek telefonu.

Okoł jedenastej przyszła jakaś pani. Nie chciała wymienić swojego nazwiska, żądała widzenia się z hrabiną Latoszowską. Tomasz ją zaprowadził do saloniku na parterze.

Aniela pisała zawiadomienie o zgonie do rodziny i krewnych w Polsce.

(D. c. n.).

P. Snopczyński znów daje znać o sobie

Autoreklama kolekcjonera prezesur

Burzliwe zebranie Zw. Rzemieślników Chrześc.

W dniu 6-go b. m. odbyło się nadzwyczajne walne zebranie członków Związku Rzemieślników Chrześcijan. Poświęcone ono zostało sprawozdaniu dobrze i szeroko znanego „ojca i dobrodzieja" rzemiosła, wbrew zresztą tegoż rzemiosła chęci i woli p. prezesa Snopczyńskiego.

To był główny punkt porządku obrad. A główny cel — to chęć „zdementowania" w obliczu „zaufanych", wszystkich nietylko że nieodpartych, lecz potwierdzonych przez sądy państwowe zarzutów przeciw działalności p. Snopczyńskiego.

Chciano zdementować i „wybielić" p. Snopczyńskiego, chciano dać mu votum zaufania rzemiosła wobec zbliżających się wyborów do nowych władz Związku, Warszawskiej Izby Rzemieślniczej i wreszcie Zwiząku Izb, do których to stanowisk pretenduje p. Snopczyński.

Już sam początek zebrania, któremu przewodniczył p. E. Bernatowicz - Lewkowicz wypadł niezbyt fortunnie. Oto bowiem dopiero po zwróceniu uwagi z sali, przewodniczący zarządził uczczenie przez powstanie z miejsc pamięci zmarłych śp. kardynała Kakowskiego i śp. Romana Dmowskiego.

Referowane zmiany statutu spotkały się z licznymi sprzeciwami, gdyż o proponowanych zmianach członkowie Związku poinformowani zostali dopiero na samym zebraniu, przez co nie mogli przygotować ewentualnych poprawek.

Po uporaniu się z tym punktem parządku dziennego, wystąpił p. prezes Snopczyński ze swoim sprawozdaniem. Mówił wiele o Kongresie, zjazdach i innych uroczystościach, no a przede wszystkim o swojej „wielkiej" pracy i „zasługach" dla rzemiosła. Nie omieszkał na swoje dobro zapisać przywrócenia praw cechom i obniżki podatków. W sprawie żydowskiej szczycił się p. Snopczyński, że jakkolwiek zmuszony „racją stanu", musiał pertraktować z żydami, tym niemniej nie dał im tego, co obiecał.

Przemówienie p. Snopczyńskiego wygłoszone zostało w atmosferze podniecenia i wzburzenia słuchaczów, którzy przerywali je okrzykami: „autoreklama", „reklamiarz" itp.

Należytą odprawę kolekcjonerowi prezesur dał p. H. Weber, który stwierdził, że nieprawdą jest, jakoby rzemiosło „uprosiło" p. Snopczyńskiego o objęcie prezesury, lecz prawdą jest, że zostało do tego zmuszone, pod groźbą represji, przez b. pamięci B.B.; że nieprawdą jest, aże by podatki zostały znacznie obniżone, gdyż przeciętna suma obciążeń pozostała bez zmian, że wreszcie nieprawdą jest, że p. Snopczyński działa na korzyść rzemiosła, gdyż szeroko oświetlone w prasie i podczas przewodów sądowych „zasługi" p. Snopczyńskiego przynosiły jeno szkodę rzemiosłu polskiemu.

Stanowisko p. Webera poparło wielu jeszcze innych mówców, którzy rozprawili się w sposób stanowczy z wywodami p. Snapczyńskiego.

Naturalnie znaleźli się i obrońcy p. Snopczyńskiego, a jeden z nich, p. Smolikowski, w zapale obrończym zarzucił seniorowi i założycielowi Związku p. Pawłowi Nowickiemu, że miał on powiedzieć w obecności świadków, iż dąży do ustanowienia kuratora w Związku. Sprawa ta została natychmiast wyjaśniona, no i naturalnie zarzut p. Smolikowskiego okazał się nieprawdziwy, co stwierdzili właśnie świadkowie pp. Fedorowicz i Daab. Oburzony wystąpieniem p. Smolikowskiego prezes koła seniorów p. Nowicki oświadczył, że w takiej atmosferze pracować nie będzie, poczym opuścił salę wraz z całym szeregiem członków Związku.

W zamieszaniu, które powstało na sali, skorzystał niezawodny pupil p. Snopczyńskiego, p. Wachniewski, który zgłosił wniosek o votum zaufania dla p. Snopczyńskiego. Wniosek ten skwapliwie został podtrzymany przez gremialnie przybyłych na zebranie koncesjonowanych kominiarzy.

Na tym zebranie zakończono, a przybyli członkowie Związku opuszczali je z niesmakiem i oburzeniem na brutalne zachowanie się pupilów p. Snopczyńskiego.

Na zakończenie należy dodać, że w komunikatach Zarząd podał do wiadomości, iż jeden z członków Związku ofiarował na rzecz rzemiosła kwotę 100 tys. zł., jako żelazny kapitał fundacji na cele wskazane przez niego. Ofiarodawca prosił o zachowanie jego imienia w tajemnicy. Nie będzie jednak jej zdradzeniem, skoro podamy do wiadomości, że ofiarodawcą jest jeden z członków Zarządu, będący przedstawicielem opozycji w stosunku do p. Snopczyńskiego.

Żywiołowa miłość dla żydów

pobudką postępowania prof. Szepelskiego

Jeszcze o stosunkach w Akademii Stomatologicznej

Nasze informacje o nieporządkach na terenie Akademii Stomatologicznej, wywołanych niezrozumiałym stanowiskiem prof. Konrada Szepelskiego, obecnie już dla opinii świata dentystycznego są całkowicie wyjaśnione. Prof. Szepelski prowadzi zupełnie zdecydowaną politykę filosemicką. Represje i utrudnienia, jakie spotkały młodzież dentystyczną w związku ze strajkiem demonstracyjnym żydów, mają na celu stworzenie takich warunków, by mogły być zmienione niekorzystne dla żydów rozporządzenia rektora o podziale Polaków i żydów na osobne grupy. Twierdzenie o filosemityzmie p. Szepelskiego opieramy na nast. danych:

Jednym z pierwszych zarządzeń po otrzymaniu katedry przez p. Szepelskiego było mianowanie żyda p. Konstantina Juliusza na asystenta kliniki.

Po ukazaniu się rozporządzenia rektora o podziale studentów na grupy polskie i żydowskie, p. Szepelski wszelkiego rodzaju sposobami starał się ten obowiązujący stan rzeczy zmienić przez:

a) wydzielenie dwóch koleżanek Polek z grupy polskiej i przydzielenie ich do grupy żydowskiej, prowadzonej przez asystenta żyda p. Konstantina, aby złamać solidarność polską;

b) mimo rozporządzenia rektora, wzywającego strajkujących żydów do powrotu do pracy, pod rygorem niezaliczenia roku, prof. Szepelski nie zawiesił żydów i podobno prywatnie przedłużył im o półtora miesiąca możność strajkowania;

c) wobec niezatrudnienia asystenta żyda (grupa żydowska strajkowała), wydzielił z grupy polskiej, prowadzonej przez p. asystentkę Gabrysiakównę połowę studentów i przydzielił ich do asystenta żyda, pomimo sprzeciwu studentów Polaków.

Najważniejszym zarzutem filosemityzmu prof. Szepelskiego jest świeżo zanotowany fakt popierania i propagowania przez profesora preparatu żydowskiego antystreptyna, nie stosowanego przez cały niemal polski świat lekarski w Warszawie, ponieważ istnieje preparat polski o tej samej wartości leczniczej. Mianowicie prof. Szepelski wygłosił referat o antystreptynie na posiedzeniu zorganizowanym przez Związek Lekarzy Dentystów.

Czy licuje ze stanowiskiem profesora wygłaszanie referatów o działaniu jakiegoś preparatu, będącego w obiegu handlowym i konkurującego z innymi preparatami, działającymi analogicznie? Chyba nie. Można to sobie wytłumaczyć jedynie jakąś żywiołową miłością prof. Szepelskiego dla żydów, każącą mu napędzać pieniądze do kieszeni żydowskim przemysłowcom farmaceutycznym.

Dziwić się możemy, jak władze A. S. mogły udzielić na podobną imprezę lokalu Akademii.

Otwarcie F. I. S. przez radio

Dnia 11 lutego nastąpi uroczyste otwarcie światowych mistrzostw narciarskich w Zakopanem. Polskie Radio transmituje inaugurację zawodów o godz. 11.50. Audycja ta otworzy również w radio bezpośrednie transmisje z zawodów F. I. S.

W niedzielę, dnia 12. II. będą już mogli radiosłuchacze śledzić przebieg konkurencji biegu zjazdowego, który nadany zostanie w przerwie muzyki obiadowej, rozpoczynającej się o godz. 13.15 i o godz. 21.00 po Dzienniku Wieczornym. W poniedziałek, d. 13 II. w przerwie audycji południowej i o godz. 19.00 czeka słuchaczy transmisja z narciarskiego biegu sztafetowego.

Niekorzystna sytuacja dla importerów

na rynku towarów kolonialnych

Sytuacja na rynku towarów kolonialnych przedstawia się obecnie jeszcze niekorzystniej dla importerów, niż w ub. miesiącu. Dostawcy zagraniczni bowiem wstrzymują się od zawierania tranzakcji w niektórych artykułach z importerami polskimi ze względu na przewlekłą i długotrwałą procedurę przekazów dewizowych, trwającą do 4 miesięcy. Wprawdzie ceny nie uległy zmianie i utrzymują się na poziomie ostatnio notowanych, jednak postawienie przez dostawców zagranicznych warunku dostawy niektórych artykułów za akredytywą, uniemożliwia w obecnych warunkach zupełnie import tych artykułów.

Ceny nie uległy zupełnie zmianie, zwyżkowały jedynie ceny śliwek kalifornijskich.

Po wydaniu pozwoleń przywozu, w związku z ostatnim podziałem kontyngentu na śliwki kalifornijskie, większa ilość tego artykułu weszła na rynek, pokrywając jednak tylko częściowo zapotrzebowanie rynku, które było obecnie większe od normalnego, wskutek braku towaru na rynku przez dłuższy czas.

RADIO

SOBOTA 11 II. 1939 r.

6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze" 6.35 Gimnastyka. 6.50 Muzyka. 7.00 Dziennik. 7.20 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 11.00 Audycja dla szkół. 11.25 Lekkie duety instrumentalne (płyty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Audycja południowa. 15.00 Audycja dla dzieci. 15.30 Muzyka obiadowa. 16.00 Dziennik. 16.08 Wiadomości gospodarcze. 16.20 Kronika literacka. 16.35 „Dokoła Tatr z piosenką" 17.00 „F. I. S." 18.00 Audycja dla wsi. 18.30 Audycja dla Polaków za granicą. 19.00 Pogadanka sportowa. 19.10 Koncert rozrywkowy. 20.35 Audycja informacyjna. Dziennik i sport. 21.00 Koncert rozrywkowy. 22.05 — „Angina" — skecz. 22.55 Przegląd prasy. 23.00 Dziennik wieczorny. 23.03 Wiadomości sportowe. 23.05 Wiadomości z Polski w języku niemieckim, angielskim i francuskim. 23.15 Muzyka taneczna (płyty).

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE

16.30 „Dokoła Tatr z piosenką"
21.00 „Jutro niedziela" — koncert rozrywkowy.

WARSZAWA II

14.00 Cykle miniatur Schumanna (płyty). 15.00 Sport. 15.05 Parę informacji 15.10 Koncert muzyki polskiej. 15.45 Życie kulturalne stolicy. 16.00 Muzyka taneczna. 16.50 Muzyka taneczna (płyty) 18.00 Sergiusz Rachmaninow. 1.05 Wspomnienie o profesorze Twardowskim. 21.20 Koncert muzyki klasycznej. 22.10 Muzyka francuska (płyty). 23.05 Fantazja na tematy Jana Straussa (płyty). 23.40 Muzyka taneczna (płyty).

STACJE KRÓTKOFALOWE

20.0 Dziennik 20.15 „Dom Polaków z Zagranicy w Warszawie" 20.20 Koncert poświęcony twórczości Mieczysława Karłowicza. 20.35 „Przy sobocie po robocie" 20.55 Zakończenie audycyj.

POLSKIE STACJE KRÓTKOFALOWE

0.05 Koncert poświęcony twórczości Mieczysława Karłowicza. 0.45 Dziennik w języku polskim i angielskim. 1.05 W karnawale. 1.30 „Hej ty Wisło". 2.00 Pogadanka aktualna w języku angielskim. 2,10

NIEDZIELA, 12 LUTEGO

7.15 Pieśń „Pod Twoja obronę". 7.20 Gra Toruńska Orkiestra Salonowa. 8.00 Dziennik. 8.15 Wiedomości sportowe. 8.20 Audycja dla wsi. 9.15 Transmisja nabożeństwa. 10.30 Muzyka (płyty). 11.45 Audycje religijne w programach radiowych. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Poranek symfoniczny. 13.00 Wyjątki z Pism Józefa Piłsudskiego. 13.05 Przegląd kulturalny. 13.15 Muzyka obiadowa (płyty). Sport. 14.40 „Wszystkiego po trochu". 15.00 Audycja dla wsi. 16.30 Ze śpiewnika Moniuszki. 1 .00 Recital skrzypcowy. 17.30 „Sensacja w Trocadero". 18.30 Biuro Studiów. 19.30 „Ksiądz Jan Beyzym". 19.45 „Spisz i Orawa w pieśni i muzyce". 20.15 Tygodnik dźwiękowy. Przegląd polityczny. Dziennik. Transmisja z biegów zjazdowych pań i panów. 21.25 Muzyka taneczna. 22.35 „Mistrzostwo Psiej Trawki". 23.00 Dziennik. 23.03 Ostatnie wiadomości sportowe. 23.05 „FIS": Wiadomości z Polski w języku angielskim, niemieckim i francuskim.

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE

17.00 Recital skrzypcowy Ireny Dubiskiej.
21.55 „Wesoła Syrena".

WARSZAWA II

14.30 Uwertury i fantazje z oper (płyty). 15.30 Pieśni Piotra Maszyńskiego. 15.55 Muzyka taneczna (płyty). 21.05 Mało znane utwory kameralne (płyty). 22.00 Franciszek Schubert. 22.50 Muzyka taneczna (płyty).

STACJE KRÓTKOFALOWE

20.00 Dziennik. 20.15 Sport. 20.20 Gra zespół harmonistów Władysława Kazcyńskiego. 20.36 „Wesoły wieczór".

POLSKIE STACJE KRÓTKOFALOWE

0.05 Muzyka lekka. 0.25 Kronika dźwiękowa. 0.45 Dziennik w języku polskim i angielskim. 1.00 „Co słychać w sporcie polskim?" 1.05 Wiązanka melodii. 1.40 „Wesoły wieczór". 2.00 Gawęda ze słuchaczami w języku angielskim. 2.10 Koncert popularny.

—×—

NOTOWANIA GIEŁD WARSZAWSKICH

GIEŁDA PIENIĘŻNA

Dewizy: Amsterdam 286.00; Bruksela 89.35; Helsinki 10.97; Londyn 24.88; Nowy Jork (kabel) 5.30 i jedna czwarta; Oslo 124.90; Paryż 14.07; Sztokholm 128.05; Zurych 120.25.

Pożyczki: 3 proc. prem. inwest. I-ej em. 90.00; II-ej em. 91.00; 3 proc. prem. inwest. seriowa I-ej em. 94.50; II-ej em. 95.50; dolarówka 43.50; 4 proc. konsolid. (większe) 67.50; (drobne) 67.50; 4 i pół proc. wewn. państw. 67.00; 5 proc. konwers. 71.00; 5 proc. kolej. konwers. 68.00; (drobne) 67.50.

Listy zastawne: 8 proc. Tow. kred. przem. pol. funt. 81.50:

4 i pół proc. ziemskie seria V 65.00; 5 proc. Warszawy 77.75; 4 i pół proc. Warszawy 74.50; 5 proc. Warszawy (1933 r.) 74.25; (1.000 zł.) 75.00 — 74.75 — 75.00; 5 proc. Łodzi (1933 r.) 67.00 — 67.25) 5 proc. m. Piotrkowa 65.00; 6 proc. oblig. m. Warszawy 6 em. 83.75; 8 i 9 em. 82.00; (drobne) 80.00.

Akcje: Bank Handlowy 59.50; Ban Polski 137.75: Bank Zachodni 42.50; Warsz. Tow. Fabr. Cukru 36.50; Węgiel 37.75—37.25—37.50; Lilpop 95.50 — 95.75; Modrzejów 21.00 — 20.25 — 20.50; Ostrowiec 75.00 — 75.88; Starachowice 58.00 — 57.25; Zieleniewski 79.50; Żyrardów 65.50.

GIEŁDA ZBOŻOWA

Pszenica jednolita 20.25 — 20.75, żyto 14.00 — 14.50, jęczmień 17.00 — 17.25, owies I st. 14.75 — 15.00, gryka 18.75 — 19.25, rzepak oz. 53.50 — 54.50, wyka 20.00 — 21.00; groch polny 23.50 — 25.50; koniczyna b. 310.00 — 330.00, mąka pszenna gatunek i 35.00 — 38.00, gatunek II 30.00 — 32.00, żytnia gat. I 25.75 — 26.75, żytnia razowa 19.25 — 19.75, otręby pszenne grubsze 12.25 — 12.75, średnie 11.25 — 11.75; miałkie 11.25 — 11.75; żytnie 10.00—10.50, makuchy lniane 23.50 — 24.00, makuchy rzepak. 15.25 — 15,75; siano prasowane 7.50 — 8.00, słoma prasowana żytnia 4.25 — 4.75.

NA TORZE ZAKOPIAŃSKIM

Szanse współzawodników

GONITWA 1.

Dziwnie źle jak na swe możliwości biega w Zakopanem Tęsknota. Towarzystwo w tej stawce jest naogół mierne, jednak Augur ostatni wyścig miał tak dobry, że dziś z powodzeniem może triumfować. Nieźle również biega Sulimka. Przypuszczamy, że rozegraja gonitwę Augur i Tęsknota.

GONITWA 2.

Z trzech zapisanych koni najlepszą jest Nagroda II, która ostatnio zwyciężyła, lecz zdyskwalifikowano ją.

GONITWA 3.

Dwa słabe występy Orfeusza dowodzą, że nie jest jeszcze gotowy. Foryś będzie prawdopodobnie próbował szczęścia w gon. 2, Augur również będzie miał łatwiejsze zadania w 1 gon. Wydaje się, że nieźle biegająca Bystrzyca powinna bez trudu uporać się z miernymi przeciwnikami.

GONITWA 4.

Płoty. Erytrea debiutując zwyciężyła tak łatwo, że powinna powtórzyć zwycięstwo. Bardzo groźnym konkurentem dla niej będzie Brysk. Styl po pierwszym łatwym zwycięstwie w następnym przeszedł bezbarwnie, poza tym nie znosi toru ciężkiego. Pewne szanse mieć będzie najwięcej rutynowana płociarka Carmencita. Typujemy Erytrea, Brysk.

GONITWA 5.

Najliczniejsza gonitwa dnia. Baba Jaga biega w tak bojowej kondycji, że mimo nieodpowiedniego dla niej dystansu długiego może przy dogodnym starcie dociągnąć do celownika. Cynara w ostatnich trzech wyścigach trzykrotnie zajmowała płatne miejsce. Lekceważyć jej nie można. Dobry moment w ostatnim wyścigu miała Tasmania, zajmując bliskie trzecie miejsce za Maczugą i Cynarą. Ponieważ ostatnie galopy miała dobre, więc może być fuksem. Aurel w Zakopanem biega wyjątkowo słabo. Typujemy Cynara, Baba Jaga, Tasmania.

GONITWA 6.

Z pierwszorzędnymi szansami idzie tu para stajni Jorda Pegazus i Omara. Dla wyróżniającej się pary groźną będzie jedynie dobrze skacząca Zorza.

—xOx—

Zapisy na dziś

Gon. 1. Dyst. 3.600 m., nagr. 400 zł., przeszkody. Augur Wójcika, Łanicz Skolimowskiego, Sulimka Mencla, Tęsknota st. „Ferdynandów".

Gon. 2. Dyst. 1.800 m., nagr. 400 zł. Argentyna Strzeszewskiego, Foryś Ursela, Nagroda II Mencla.

Gon. 3. Dyst. 1.400 m., nagr. 500 zł. Argentyna Strzeszewskiego, Augur Wójcika, Bystrzyca Mencla, Orfeusz Wajsbrodowej, Foryś Ursela.

Gon. 4. Dyst. 2.600 m., nagr. 500 zł., płoty Brysk Karlingera, Karmenczita st. „Ferdynandów", Erytrea Wójcika, Fifikus Rościszewskiego Nebraska Kotlarewskiej, Styl Mieczkowskiego.

Gon. 5. Dyst. 2.000 m., nagr. 600 zł. Aurel Bryniewieckiego, Baba Jaga Zahorskiego, Brysk Karlingiera, Cynara Szulejewicza, Dżungla II Rościszewskiego, Firmament Sztamlera, Jorisaka Bukowieckiego. Tasmania Strużyńskiego, Zorza Rościszewskiego.

Gon. 6. Dyst. 2.400 m., nagr. 400 zł., płoty. Beduinka Michalskiego, Diomara Krasuskiego. Omara st. „Jordan", Sulimka Mencla, Zorza Rościszewskiego, Pegazus st. „Jordan".

Wiadomości gospodarcze

PLAN ROBÓT INWESTYCYJNYCH NA POMORZU

W planie większych robót inwestycyjnych na Pomorzu przewiduje się budowę wału ochronnego dla nizin nadwiślańskich o długości 12 km. Wał ten będzie zbudowany od wyżyny w Kozielcu począwszy poprzez Tropoi, Topólno do Chrystkowa, gdzie wał już istnieje.

SZKOŁA RYBACKA W SIERAKOWIE

Na skutek starań Wielkopolskiego i Pomorskiego Towarzystw Rybackich, Zw. Org. Rybackich oraz zainteresowanych Izby Rolniczych, jak również przy poparciu Min. R. i R. R. oraz Min. W. R. i O. P. postanowiono otworzyć szkołę rybacką w Sierakowie, pow. Międzychodzkiego.

Jest ona pomyślana jako szkoła o kursie jednorocznym z przystosowaniem dla rybołóstwa słodkowodnego. Nauka w tej szkole rozpocznie się z dniem 1 kwietnia r. b., przy czym zapisy kandydatów przyjmuje się już obecnie.

PRÓBNE WIERCENIA W POSZUKIWANIU NAFTY

Wobec poprawy warunków atmosferycznych, pod Bygdoszczą przystąpiono do dalszych wierceń w poszukiwaniu nafty. Jak dotychczas poszukiwania nie dały pozytywnych rezultatów.

WSKAŹNIK KOSZTÓW UTRZYMANIA

G. U. S. zawiadamia, że Komisja do Badania zmian kosztów utrzymania w Warszawie na posiedzeniu w dn. 8 lutego 1939 r. ustaliła, iż w miesiącu styczniu w porównaniu z grudniem r. ub. koszty utrzymania rodziny pracowniczej zmniejszyły się 0.5 proc.

Świętokradztwo i profanacja cerkwi

Nieznani sprawcy włamali się do cerkwi w Żukowie pow. Zborów, którą splądrowali i zbeszcześcili.

Władze wszczęły surowe śledztwo w celu ujawnienia świętokradców.

Zderzenie 3 pociągów

Wielka katastrofa pod Boguminem

Na dwutorowej łącznicy kolejowej wybudowanej przez Polskę po zajęciu Bogumina i oddanej w listopadzie ub. r. do użytku kolei niemieckich dla przebiegu uprzywilejowanych niemieckich pociągów tranzytowych pasażerskich i towarowych wydarzyła się 9 b. m. katastrofa kolejowa a mianowicie zderzenie trzech niemieckich pociągów towarowych: Pociąg nr. 8427 jadący z Chałupek do Gruszowa zderzył się z niemieckim pociągiem towarowym nr. 476, jadącym po niewłaściwym torze bez zawiadomienia ze strony kolei czeskich. Oba pociągi nr. 8427 i 476 zderzyły się jednocześnie z końcem pociągu nr. 466, jadącego jednocześnie po właściwym torze łącznicy z Gruszowa do Chałupek.

W wyniku katastrofy 4 osoby z obsługi pociągów odniosły rany, uszkodzone zostały dwa parowozy i 27 wagonów. Straty w towarach są stosunkowo niewielkie, gdyż pociąg nr. 8427 był naładowany węglem i żelazem, a pociągi 466 i 476 jechały puste.

Przerwa w ruchu na łącznicy trwać będzie około 26 godzin. Natychmiast po wypadku na miejsce katastrofy przybyła pomoc sanitarna i techniczna z Bogumina, a następnie pomoc techniczna z Niemiec.

Na 13 komunistów — 10 żydów

Proces wywrotowców w Wilnie

W wileńskim sądzie okręgowym rozpoczęła się sprawa przeciwko 13-tu komunistom, z tego 10-ciu narodowości żydowskiej, oskarżonym o to, że na terenie Wilna i innych miejscowości Polski, działając w zamiarze zmiany przemocą ustroju Polski wzięli udział w spisku komunistycznym w ramach III-ej międzynarodówki.

Wszyscy oskarżeni odpowiadają z więzienia. Proces potrwa kilka dni. W charakterze świadków zeznają w nim m. in. urzędnicy służby śledczej z Wilna, Warszawy, Stanisławowa, Białegostoku, Grodna i Nowogródka. Wśród oskarżonych znajduje się również obywatel sowiecki Konstanty Trochimow, agent Kominternu, którego zeznania przyczyniły się w swoim czasie do zlikwidowania jaczejek komunistycznych w Warszawie, w następstwie czego odbyły się również procesy komunistyczne w sądach okręgowych wileńskim, grodzieńskim, nowogródzkim i warszawskim.

Nowe wybory w Przeworsku

Na skutek wniesionych protestów unieważnione zostały wybory do rady miejskiej w Przeworsku. Nowe wybory rozpisano na 19 b. m.

Odcięty odwrót ostatnich oddziałów

Sztandar narodowy *w Le Perthus*

Wojska gen. Franco obsadzają granicę francusko-katalońską

PERPIGNAN, 9. 2. Oddziały gen. Franco dotarły w czwartek o godzinie 14-ej nad granicę francuską pod Le Perthus. Zajęły one hiszpańską część tego miasteczka. Oddziały dywizji nawarskiej wkroczyły do miasta w kilka minut po wycofaniu się oddziałów czerwonych. Długi sznur samochodów ciężarowych, należących do armii republikańskiej, nie zdążył przejechać przez most graniczny do Francji i wpadł w ręce powstańców. **Jako pierwszy przybył nad granicę batalion 5 dywizji nawarskiej. Żołnierze zdarli z budynku posterunku granicznego flagę Hiszpanii republikańskiej i powiesili sztandar gen. Franco przy dźwiękach hymnu nawarskiego.**

Inne oddziały powstańcze starają się jak najszybciej dotrzeć do Portbou, w celu schwytania premiera Negrina, który wrócił na terytorium czerwonej Hiszpanii i wkrótce po godz. 12 w południe wyjechał z Le Perthus do Portbou, by stamtąd samolotem lub statkiem wyjechać do Walencji.

LE PERTHUS, 9. 2. Nieoczekiwane nadejście wojsk narodowych wywołało w Le Perthus wrażenie gromu z jasnego nieba. Wojska gen. Franco, prawodopodobnie zmotoryzowane, przecięły drogę odwrotu resztek czerwonej armii pomiędzy Junquera a Le Perthus, rozbiły prawe skrzydło czerwonych oddziałów, a niewielka grupa zajęła posterunek.

PERTHUS, 9. 2. Według nadeszłych tu a niepotwierdzonych pogłosek, **śmiały manewr wojsk gen. Franco pozwolił im otoczyć pomiędzy Figueras a La Junquera 35 tys. żołnierzy należących głównie do 18-go korpusu czerwonych.**

PERTHUS, 9. 2. Szef republikańskiego rządu hiszpańskiego Negrin zamieszkał w małym domku na pograniczu, tak, że przebywa on jeszcze w Hiszpanii, lecz wystarczy mu przejść ulicę, aby się znaleźć na terytorium Francji.

RZYM, 9. 2. Dziennik „Piccolo" donosi, że włoskie oddziały walczące po stronie gen. Franco na froncie katalońskim, zostały zatrzymane i nie posuwają się już w kierunku granicy francuskiej.

Kancelaria wojskowa Azany

przeniosła się do Hiszpanii narodowej

PERPIGNAN, 9. 2. Dziesięciu oficerów, stanowiących kancelarię wojskową prezydenta Azany, którzy po przejściu do Francji przebywali w miejscowości Canet, pod Perpignan, wyraziło życzenie udania się na terytorium Hiszpanii narodowej.

Oficerowie ci odjechali dziś rano samochodami do Hendaye, skąd przez most międzynarodowy wejdą do Hiszpanii.

PARYŻ, 9. 2. Agencja Havasa komunikuje, iż czynniki francuskie otrzymały potwierdzenie wiadomości, **iż w kierunku granicy francuskiej posuwają się obecnie jedynie oddziały hiszpańskie, natomiast wojska włoskie walczące po stronie gen. Franco zostały zatrzymane na tyłach.**

Zamiast okupacji, projektowanej przez Bluma

Zdobycie Minorki przez narodowców

Likwidacja jednego z ognisk zapalnych na zachodzie

BURGOS, 9. 2. Nieomal cała wyspa Minorka znajduje się dziś w ręku wojsk narodowych — głosi komunikat urzędowy. Gdy w godzinach rannych ludność zorganizowała otwartą rewoltę przeciwko czerwonej załodze, **wylądował w Ciudela, największym porcie na wybrzeżu zachodnim Minorki, desant wojsk narodowych, przechylając szalę zwycięstwa na niekorzyść czerwonej załogi, która też wycofała się pospiesznie w kierunku wschodnim na Port Mahon, gdzie wsiadła na oczekujące parowce.**

PARYŻ, 9. 2. Wiadomość o poddaniu się Minorki zrobiła w Paryżu duże wrażenie, chociaż w kołach politycznych już od kilku dni spodziewano się, że po zajęciu Katalonii Minorka będzie najbliższym celem operacyj wojsk gen. Franco. Jeszcze dziś rano jednak socjalistyczny „Populaire" w artykule b. premiera **Bluma pisał, że Minorka dzięki swym wspaniałym fortyfikacjom jest niezwykle trudna do zdobycia i że będzie ciężkim orzechem do zgryzienia dla wojsk narodowej Hiszpanii. Blum wysuwał nawet propozycję tymczasowego okupowania Minorki przez oddziały międzynarodowe z francuskimi i angielskimi oddziałami na czele.** Tymczasem Minorkę zajęły już o świcie oddziały, które przybyły z Majorki i Barcelony. Jednocześnie dotychczasowy garnizon wojskowy na Minorce wypowiedział posłuszeństwo władzom czerwonym i przeszedł w części na stronę narodowców.

W kołach politycznych Paryża duże zadowolenie wywołał fakt, że bezpośrednio przed buntem wojskowym na Minorce, skierowanym przeciwko władzom czerwonym, krążownik angielski „Devonshire" zdołał zawinąć do portu Mahon, przywożąc na swoim pokładzie delegata wojsk narodowej Hiszpanii płk. San Luis, który przeprowadził na pokładzie wstępne rozmowy z przedstawicielami władz czerwonych na temat poddania się. Krążownik angielski zabrał następnie na pokład 450 uchodźców, wśród nich najbardziej eksponowanych przewódców czerwonych Minorki.

Nowy krwawy incydent

na pograniczu sowiecko-mandżurskim

TOKIO, 9. 2. Agencja Domei **donosi z Hsinkingu, że dnia 6 bm. o godz. 15-tej oddział sowiecki na trzech samochodach ciężarowych przejechał po lodzie zamarzniętą rzekę graniczną Argun i natarł na japoński posterunek graniczny.** Japończycy uderzenie odparli. O godz. 16-tej około 20-tu żołnierzy sowieckich z działem i kilkoma karabinami maszynowymi ponownie uderzyli na posterunek, lecz patrole japońskie uderzenie odparły, przy czym straty sowieckie wynoszą 8-miu zabitych i rannych.

Władze mandżurskie złożyły energiczny protest na ręce gen. konsula Z. S. R. R. w Charbinie

Dymisja rządu belgijskiego

na tle orientacji podczas wielkiej wojny

BRUKSELA, 9. 2. Rząd Spaaka podał się dziś po południu do dymisji. Decyzja ta powzięta została w wyniku złożonej przez trzech zasiadających w gabinecie ministrów-liberałów zapowiedzi ustąpienia, w wypadku utrzymania w mocy zatwierdzenia dr. Martinsa jako członka flamandzkiego fakultetu medycznego. Dr. Martins był jak wiadomo, podczas wojny jednym z przywódców aktywistów flamandzkich.

Stanowisko ministrów-liberałów ustalone zostało na wczorajszym posiedzeniu kierownictwa partii liberalnej.

Prawie sami żydzi

Dwie interpelacje w Sejmie

Zapowiedziane przez nas interpelacje sejmowe w sprawie niesłusznie odznaczonych oraz w sprawie wielkich procesów i dochodzeń skarbowych zostały już złożone.

Jest rzeczą wysoce charakterystyczną, że wśród czterdziestu kilku nazwisk, które w charakterze przykładu przytaczają obie interpelacje są tylko dwa nazwiska niemieckie, jedno polskie, a reszta żydowskie, przy czym niektóre nazwiska są wymienione w obu interpelacjach.

Znów cztery bomby w Londynie

Nieprzerwana akcja terrorystów irlandzkich

LONDYN, 9. 2. Dziś rano znaleziono w Londynie w pobliżu Edgware Road **bombę zapalającą.** Zawezwana straż ogniowa bombę usunęła. Poza tym **dwie niewielkie bomby** wybuchły w pobliżu stacji Kingscross, nie wyrządzając szkód.

W dzielnicy Paddington **wybuchła bomba w składzie drzewa.** Skład spłonął.

Według przypuszczeń policji, bomby zostały rzucone przez terrorystów irlandzkich.

Emigracja z Polski odłożona „na później"

Niezbyt imponujące wyniki

podróży żydów polskich do Londynu

LONDYN, 9. 2. Delegaci Towarzystwa Kolonizacji Żydowskiej w osobie sen. rabina Schorra, b. posła Rozmaryna, inż. Eigera i prezesa Sachsa w rozmowach z przedstawicielami prasy polskiej zakomunikowali im wyniki swej 2-tygodniowej akcji w Londynie, w czasie której odbyli narady z przewodniczącym międzynarodowej konferencji w Evian, lordem Wintertonem, dyrektorem stałego biura londyńskiego dla spraw uchodźców — Rublee i z głównymi przedstawicielami organizacji żydów angielskich.

Delegacja miała podwójne zadanie: **1) przeprowadzić włączenie sprawy żydów polskich, wysiedlonych z Niemiec w liczbie około 25.000 osób, do ogólnej akcji pomocy i osiedlenia w krajach zamorskich żydów niemieckich. 2) przeprowadzenie starań o ułatwienie emigracji dla żydów polskich w ogóle.**

Sądząc z przyrzeczeń, danych delegatom warszawskim przez odpowiedzialne osobistości tutejsze, pierwsze zadanie zostało pomyślnie załatwione.

Jeżeli zaś chodzi o kwestię emigracji żydów z Polski, z natury rzeczy obliczoną na dłuższy okres czasu, nawiązane zostały pożyteczne kontakty i przeprowadzone prace przygotowawcze w celu założenia stałych placówek w Anglii i St. Zjednoczonych.

10-milionowa armia włoska

RZYM, 9. 2. Jak podkreśla „Tribuna", **w wyniku ogłoszonego** ostatnio w dzienniku urzędowym dekretu o nowej organizacji armii i dzięki nowym możliwościom Włoch imperialnych, **przeszło 10 milionów ludzie może być zmobilizowanych i wcielonych do szeregów armii na wypadek wojny.**

Jaka ma być

Nowa ordynacja wyborcza?

W czwartek obradowało koło parlamentarne O. Z. N., na którym szef OZN płk. Skwarczyński wygłosił przemówienie.

Według zapowiedzi gen. Skwarczyńskiego po zakończeniu obrad budżetowych Sejmu powołany będzie przez OZN specjalny zespół, który się zajmie sprawą reformy ordynacji wyborczej. Według słów gen. Skwarczyńskiego nie może to być reforma przejściowa czy tymczasowa, ale trwała. „Nowa ordynacja musi być dobra, zgodna z Konstytucją i istniejącymi stosunkami w Polsce".

Ostatnie wiadomości sportowe

Polska nie weszła do finału

Przegrana z Ameryką 4:0

BAZYLEA, 9. 2. W czwartek Polska rozegrała w Bazylei trzeci mecz półfinałowy o mistrzostwo świata w hokeju. Przeciwnikiem naszej drużyny były Stany Zjednoczone A. P. Zgodnie z przewidywaniami, zwyciężyła Ameryka. Stosunek bramek 4:0 (0:0, 2:0, 2:0).

W pierwszej tercji początkowo gra była otwarta. Polacy przeprowadzają nawet kilka ataków, ale obrona Ameryki przytomnie interweniuje. Stopniowo gra się zaostrza i Amerykanie narzucają ostrzejsze tempo.

W drugiej tercji w 10-ej minucie w czasie zamieszania pod naszą bramką Quierk uzyskuje prowadzenie dla naszych przeciwników. Amerykanie, zachęceni powodzeniem, nacierają coraz gwałtowniej i w 13-ej minucie Bogue przebija się przez wszystkich naszych zawodników i strzela drugą bramkę dla Ameryki.

W ostatniej tercji od razu na początku padła trzecia bramka dla Ameryki z samobójczego strzału. Mianowicie Bogue z wypadu strzela na naszą bramkę, krążek odbija się od bandy i dostaje się pod łyżwy Maciejki, a stamtąd niespodziewanie za siatkę. Wynik dnia ustalił Maley w 8-ej minucie.

Zwycięstwo Ameryki było zasłużone. Polacy jednak grali bardziej po dżentelmeńsku, niż Amerykanie. Sympatie publiczności były wyraźnie po stronie Polaków.

Po tym meczu Polacy zostali wyeliminowani z rozgrywek finałowych.

CZECHOSŁOWACJA POKONAŁA ANGLIĘ

W drugim meczu hokejowym o mistrzostwo świata Czechosłowacja pokonała Anglię 2:0 (1:0, 1:0, 0:0).

Nowy rekord lotniczy

na przestrzeni Londyn — Kapsztadt

LONDYN, 9. 2. O godzinie 13.15 wylądował na lotnisku Gravesend lotnik angielski Alex Henshaw po rekordowym locie: Londyn — Kapsztadt — Londyn (21.000 km.), którego dokonał w 4 dni, 10 godzin i 16 minut, bijąc poprzedni rekord o przeszło 16 godzin.

Ustalił on również nowe rekordy na odcinkach: Londyn — Kapsztadt i Kapsztadt — Londyn, przebywając obie przestrzenie niemal w identycznym czasie 40 godzin. Ostatni etap lotu Oran — Gravesend przebył Henshaw w bardzo ciężkich warunkach atmosferycznych i wylądował w stanie zupełnego wyczerpania.

Henshaw, który liczy 24 lata, zdobył w zeszłym roku w wyścigu najszybszych samolotów puchar królewski. Obecnie planuje on pobicie rekordu lotniczego na trasie Anglia — Australia.

Zgon

wybitnego ekonomisty

LWÓW, 9. 2. We Lwowie zmarł ś. p. prof. dr. Leopold Caro, wybitny uczony - ekonomista, jeden z najbardziej znanych ekonomistów polskich.

„Antysemicka" ustawa

Przeciw podstępnym upadłościom

W ministerstwie skarbu opracowywany jest obecnie projekt ustawy, przewidującej sankcje karne dla firm, które zbyt późno zgłaszają się o przyznanie nadzoru sądowego. Nowa ta ustawa ma na celu ograniczyć możliwości urządzania t. zw. upadłości rozmyślnych.

Warto zaznaczyć, że ostatnio jedna z większych firm żydowskich ogłosiła już trzecią z kolei upadłość, a passywa przekraczają tym razem milion złotych. Takie upadłości dezorganizują rynek wewnętrzny i powinny być ograniczone.

Kanada — Niemcy 9:0

Szwajcaria — Węgry 5:2

W czwartek późnym wieczorem zakończyły się w Szwajcarii zawody hokejowe o mistrzostwo świata w grupach półfinałowych. W ostatnich dwóch meczach Kanada wygrała zdecydowanie z Niemcami 9:0, a Szwajcaria zwyciężyła Węgry 5:2.

Do finału zakwalifikowały się zatem Kanada, Ameryka, Szwajcaria i Czechosłowacja. Polska, Węgry, Niemcy i Anglia walczyć będą o dalsze miejsca w turnieju.

W turnieju pocieszenia Łotwa wygrała z Jugosławią 4:0, a Włochy pokonały Finlandię 2:1.

Staniszewski nie spełnił nadziei

Zajmuje 3 miejsce w Berlinie

W czwartek wieczorem odbyły się w Berlinie międzynarodowe zawody lekkoatletyczne. W zawodach startował również Polak Staniszewski w biegu na 1500 m. Staniszewski prowadził przez cały czas, dopiero na ostatnich kilkudziesięciu metrach wyminął go Niemiec Schaumburg, który przerwał pierwszy taśmę w czasie 4 min. Przed samą taśmą Staniszewskiego wyprzedził także drugi Niemiec Boetcher z Wirtembergii, spychając Polaka ostatecznie na trzecie miejsce. Czas Staniszewskiego nie został ogłoszony.

REDAKCJA: Warszawa Al. Jerozolimskie 121 Telefony 666-62 (sekretariat 666-99 (ogólny)
ADMINISTRACJA: Warszawa Nowy Świat 15 m. 1 — I piętro Zarząd i Dział Ogłoszeń tel. 224-40 Kierownictwo biura, kasa buchalteria 224-50 Prenumerata tel. 309-32 Konto rozrachunkowe Nr 2. Konto P. K. O. Nr 23.400 Skrzynka Pocztowa 745 Adres telegraficzny: ABC Warszawa
PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Piotrkowska 103, tel. 111-44 Biuro czynne w godz. 10—13, 15—18. Poznań, 27 Grudnia 2 Włocławek, Cyganki 34, 135, Kalisz, Rzeźnicza 4, tel. 477 Katowice, ul. Starowiejska 3.
PRENUMERATA: miejscowa (z odniesieniem do domu) i na prowincji zł. 2.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziełami Sienkiewicza zł. 3.30 miesięcznie Za granicą zł. 4.00 Wyd. B (z premią książkową) 5.50.
Za zwrot nadesłanych, a nie zamówionych rękopisów redakcja nie odpowiada.

Redaktorzy działów: Jan Korolec — publicystyka polityczna, Jan Wyszyński — informacje polityczne i sprawozdania sądowe, Antoni Szperlich — dział gospodarczy i zagraniczny, Stanisław Włodek — informacje i depesze nocne, Maria Rutkowska — dział miejski, Andrzej Płodowski — dział prowincjonalny, sportowy i akademicki, Wanda Doberska — dział kulturalny i rozrywkowy, Tadeusz Żakiewicz — ogłoszenia i reklamy.

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC" Sp. z ogr. odp.

Odbito w „Drukarni Literackiej", Warszawa, Al. Jerozolimskie 121